

DOCUMENTAR

Ațiunile Asociației Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință în combaterea și limitarea răspândirii coronavirusului Covid-19

În urma Decretului nr. 165 semnat de președintele României, Klaus Iohannis, în data de 16 martie 2020, România a intrat în stare de urgență.¹ În perioada acesteia, Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință s-a implicat activ în susținerea măsurilor autorităților publice centrale de prevenire și combatere a răspândirii noului coronavirus asistând astfel efortul de apărare a dreptului la viață și, în subsidiar, a dreptului la sănătate. Demersurile Asociației au vizat, în special, acele manifestări care, sub umbrela libertății la manifestare religioasă, periclitau drepturile nederogabile.

Ațiunile Asociației au constat în demersuri care au urmărit protejarea dreptului la viață și la sănătate, în general, și demersuri care au avut ca scop apărarea în mod specific a drepturilor copiilor la viață și la sănătate.

Lista de mai jos enumeră demersurile din prima categorie. Sunt reproduse unele dintre demersuri și unele dintre răspunsurile și acțiunile actorilor implicați (autorități publice, culte religioase, sau persoane fizice). Când același demers a vizat mai multe autorități publice sau culte religioase, am reprodus o singură adresă menționând și celelalte entități.²

1. Prin adresa nr. 31/17.03.2020, Asociația a depus un denunț penal, înregistrat la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, împotriva domnului Macedon (Teodosie) Petrescu, arhiepiscop al Episcopiei Tomisului a Bisericii Ortodoxe Române (BOR) și împotriva Episcopiei Tomisului pentru săvârșirea infracțiunii de zădărniciere a combaterii a bolilor infectocontagioase. Persoanele denunțate au expus peste 100 de persoane contaminării în mod direct cu virusul Covid-19 prin

1 Organizația Mondială a Sănătății (OMS) declarase stare de urgență pentru sănătatea publică la nivel internațional din cauza epidemiei de coronavirus în 30 ianuarie 2020. În data de 11 martie 2020, a caracterizat noul tip de coronavirus, Covid-19, drept pandemie (epidemie globală). În cadrul unei video conferințe de presă, organizată la Geneva, Tedros Adhanom Ghebreyesus, președintele OMS, a cerut țărilor să „depisteze, să izoleze, să testeze și să trateze fiecare caz” și a declarat că „Europa este în prezent epicentrul pandemiei de Covid-19”. Șefii de stat și de guvern din Uniunea Europeană (UE), în urma unei consultări în cadrul unei videoconferințe, au dispus măsuri urgente pentru combaterea răspândirii acestui virus. „Am decis să acționăm împreună. Și anume rapid. Colaborarea este țelul nostru” a declarat Charles Michel, președintele Consiliului UE imediat după conferință și a subliniat că trebuie frânată răspândirea virusului prin măsuri adecvate.

2 În toată această perioadă reprezentantul Asociației a publicat articole în cotidianul Adevărul în care a redat demersurile organizației neguvernamentale și a transmis declarații publice conducătorilor autorităților publice implicate în luarea măsurilor de prevenire și combatere a transmiterii virusului Covid-19. Unul dintre ele a adus în discuție refuzul Arhiepiscopiei Tomisului (și implicit al Bisericii Ortodoxe Române) de a respecta normele de sănătate publică adoptate pentru limitarea răspândirii coronavirusului punând astfel în pericol drepturile copiilor la viață și la sănătate.

oficierea, în data de 15.03.2020, a ritualului împărtășirii – cel mai direct, rapid și eficient mod de transmitere a coronavirusului –, iar fapta nu era singulară.³

2. Deoarece, ca urmare a procedurilor interne, Parchetul urma să înregistreze denunțul abia după 5 zile de la depunere, Asociația a depus o nouă petiție, cu nr. 33/19.03.2020 prin care a solicitat înregistrarea de urgență a denunțului și soluționarea acestuia cu celeritate. Petiția a fost soluționată favorabil și denunțul a fost înregistrat în aceeași zi, la nr. 559/P/2020/19.03.2020.
3. Prin adresa nr. 32/17.03.2020, Asociația a solicitat Ministerului Afacerilor Interne (MAI) să dispună interzicerea utilizării de către cultele religioase a obiectelor de cult care sunt folosite consecutiv, de mai multe persoane, pe perioada instituirii stării de urgență. O adresă similară, cu nr. 33a/17.03.2020 a fost transmisă Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU), iar o alta, cu nr. 34/17.03.2020 a fost transmisă patriarhului Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române (înregistrată la BOR la nr. 4199/20.03.2020).
4. Patriarhia a răspuns în data de 27.04.2020 afirmând, pe de o parte, că „respectă toate măsurile impuse de autorități, prin ordonanțele militare, însă respinge acele opinii și interpretări personale vehiculate de neprofesioniști care interferează cu învățătura de credință și practica liturgică a Bisericii și încearcă să submineze caracterul comunitar al vieții religioase”, iar pe de altă parte că „prin decretul de instituire și de prelungire a stării de urgență nu a fost limitat exercițiul libertății de religie” (fapt contrazis de prevederile Ordonanțelor militare nr. 1, respectiv 2, de declarațiile publice ale Președintelui României și de prevederile Decretului Prezidențial nr. 240/15.04.2020 de prelungire a stării de urgență). Prin Ordonanța Militară (OM) nr. 1/18.03.2020, MAI a impus unele restricții, printre care se află și restricții cu privire la exercițiul dreptului de manifestare religioasă, la care s-au adăugat restricțiile, de aceeași natură, reglementate prin prevederile OM nr. 2. În data de 21.03.2020 Asociația a solicitat și a obținut de la Institutul Național de Sănătate Publică (INS) o evaluare conform căreia oficierea ritualului împărtășirii transmite virusul SARS-CoV-2, contrar celor susținute public de Biserica Ortodoxă Română. În data de 23.03.2020 Ministerul Sănătății, prin Direcția de Sănătate Publică Constanța, a emis Decizia nr. 743 prin care a solicitat Arhiepiscopiei Tomisului „să impună urgent interzicerea folosirii unei lingurițe pentru împărtășitul mai multor persoane, iar recipientul să permită turnarea în linguriță și nu scufundarea acesteia în pocal, manoperă ce poate duce la contaminarea conținutului, cu risc pentru

3 Ca reacție, BOR a transmis, prin declarațiile domnului preot Vasile Bănescu, purtător de cuvânt, că prin noile îndrumări ale conducerii cultului sunt respectate condițiile impuse prin decretul prezidențial care instituie starea de urgență. BOR și-a asumat doar parțial măsurile impuse prin decretul prezidențial, pentru că din declarațiile purtătorului de cuvânt rezultă că BOR permite preoților din subordine – și chiar îi încurajează – să continue practici care, prin înlesnirea transmiterii virusului, pun în pericol viața oamenilor, inclusiv a preoților: „Sfânta Împărtășanie NU este o sursă de infestare pentru omul credincios. Cei necredincioși nu se împărtășesc deloc, doar își permit să comenteze pe marginea unei probleme pe care nu au cum să o înțeleagă în absența credinței”. În fapt, arhiepiscopiile ortodoxe din țară au publicat noile reguli privind oficierea ritualurilor religioase, dar ritualul împărtășirii era reglementat în aceleași condiții: folosirea unui vas unic cu alcool, în care era introdusă o lingură unică ce era apoi introdusă în gura mai multor persoane, consecutiv.

- sănătatea persoanelor prin transmiterea unor boli infecțioase”.⁴
5. Prin adresa nr. 45 din 28.03.2020 Asociația s-a adresat Președintelui României și i-a solicitat ca de urgență să semneze un nou decret prezidențial, de modificare a Decretului 165/2020 prin completarea listei de drepturi cu dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor și cu dreptul la libertatea de exprimare (al cărui exercițiu, de asemenea, fusese restricționat fără ca acest drept să fie trecut în lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat pe perioada stării de urgență). Timp de 5 zile consecutive reprezentantul Asociației a încercat să convingă funcționarele/funcționarii de la Serviciul Registratură al Administrației Prezidențiale să înregistreze petiția – care avea caracter urgent –, fără succes (situație nemaîntâlnită, în istoria de peste 16 ani a Asociației, cu peste 2000 de petiții depuse la instituții și autorități publice din țară sau străinătate). Nici intermedierea prin unul din consilierii primului-ministru – interesat în demersul care îl privea, ca semnatar al ordonanțelor militare ale căror prevederi privind restricționarea dreptului la manifestarea religiei și a dreptului la libertatea de expresie nu aveau acoperire în decretul prezidențial și astfel puteau fi anulate în instanță – nu au avut succes (petiția nu a fost înregistrată). Demersuri similare au fost transmise Primului-Ministru (adresa nr. 47 din 31.03.2020, înregistrată la Cancelaria Primului-Ministru la nr. 5/1718/02.04.2020), Avocatului Poporului (adresa nr. 46 din 28.03.2020, înregistrată la această autoritate la nr. 5861/5887/31.03.2020) și ministrului Afacerilor Interne (adresa nr. 48 din 31.03.2020) – toate demersurile au fost înregistrate imediat, conform legii.⁵
 6. O reclamație administrativă (cu titlu de plângere prealabilă demersului în instanță) a fost adresată Președintelui României ca urmare a refuzului înregistrării petiției inițiale (și implicit a răspunsului la aceasta), prin adresa Asociației cu nr. 55/12.04.2020.
 7. În data de 05.04.2020 Asociația a depus la Curtea de Apel București o plângere

4 Contrar prevederilor legislației privind protejarea sănătății publice, Arhiepiscopia Tomisului a refuzat să se conformeze dispozițiilor imperative ale DSP Constanța și a transmis, printre altele, că „Reprezentanții DSP ar fi trebuit să știe că Arhiepiscopia Tomisului este parte integrantă a Patriarhiei [Bisericii Ortodoxe] Române, că ritualul religios oficiat în Arhiepiscopie se oficiază în întreaga Patriarhie Română, și că Legea Cultelor permite BOR să își organizeze cultul potrivit propriilor norme canonice, factorul decizional fiind Sfântul Sinod. Prin urmare, o eventuală discuție asupra desfășurării ritualului religios trebuie purtată de către autorități la nivelul Patriarhiei [Bisericii Ortodoxe] Române și al Sfântului Sinod”.

5 În conformitate cu prevederile legale care reglementează metodologia instituirii stării de urgență, decretul prezidențial prin care se declară starea de urgență trebuie să cuprindă o listă în care să fie menționate drepturile al căror exercițiu poate fi restricționat. În lista trecută în art. 2 al decretului prezidențial, nu se afla și dreptul la care facem referire. Demersurile de împotrivire la respectarea măsurilor de urgență (și de zădărniciere a măsurilor de limitare a transmiterii virusului) erau, în plus, susținute prin mai multe procese ce se aflau pe rolul Curții de Apel Bacău, al Curții de Apel Iași, al Tribunalului Suceava și al altor instanțe de judecată, în care se cerea anularea prevederilor din ordonanțele militare care restricționau exercitarea dreptului la manifestare religioasă. Lipsa acestui drept din lista cu drepturi al căror exercițiu poate fi limitat punea în pericol prevederile din ordonanța militară prin care, printre altele, era limitat exercițiul acestui drept, prevederi contestate în instanțele de judecată. În două dintre procese deschise pentru anularea prevederilor din ordonanțele militare care limitau exercițiul dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor s-a invocat că acest drept nu figurează în lista drepturilor a căror exercitare poate fi limitată – un dosar a fost constituit la Curtea de Apel Bacău, în urma plângerii unui student la teologie ortodoxă, asistat de o avocată și de o judecătoare (Dosar nr. 152/32/2020), iar celălalt la Curtea de Apel Iași (Dosar 155/45/2020), în urma plângerii unui judecător de la Curtea de Apel Bacău, care a deschis dosare similare și la alte instanțe.

- în contencios administrativ, prin adresa nr. 50, prin care a solicitat instanței emiterea unei ordonanțe președințiale prin care să oblige Președintele României să emită un decret prezidențial (sau orice alt act) prin care să modifice Decretul prezidențial nr. 195/16.03.2020, în sensul completării listei drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat (Dosar nr. 1683/2/2020). La solicitarea Asociației cererea s-a judecat de urgență, în data de 08.04.2020, dat fiind contextul care a generat demersul (acțiunile unor persoane și a unor organizații de a se împotrivi măsurilor legale de prevenire și limitare a răspândirii coronavirusului și de a contesta aceste măsuri). Instanța a respins cererea ca neîntemeiată prin Sentința nr. 232/08.04.2020. Asociația a formulat și depus o cerere de recurs, pe care însă nu a mai susținut-o deoarece la data judecării acesteia Președintele României, prin noul decret de prelungire a stării de urgență, a reglementat restricționarea și a dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor, în sensul celor cerute de Asociație.
8. Cu toate eforturile depuse de Asociație, cu toate semnalele critice transmise de mai multe publicații scrise, dar și de multe posturi de radio și televiziune și cu toată reacția adversă prezentată în rețelele sociale on line, BOR a continuat să practice ritualul împărtășirii în masă, fără a lua vreo măsură de prevenție a transmiterii virusului SARS-CoV-2 prin oficierea acestui ritual, punând astfel în pericol sănătatea și viața persoanelor, inclusiv a preoților care au oficiat acest ritual. Prin adresa nr. 40/24.03.2020 Asociația a solicitat ministrului Sănătății să dispună de urgență testarea în vederea stabilirii contaminării episcopilor și preoților care în acea perioadă au participat la oficierea de slujbe religioase și, în special, a celor care au oficiat serviciul de împărtășire, sau izolarea la domiciliu a acestora. Petiții similare au fost înregistrate de Asociație la MAI (adresa nr. 37/24.03.2020), la INS (adresa nr. 36/24.03.2020) și la IGSU (adresa nr. 38/24.03.2020).
 9. Prin adresa nr. 48/08.04.2020, Asociația a formulat o cerere de intervenție accesorie în interesul ministrului Afacerilor Interne care fusese chemat în judecată în scopul anulării prevederilor din ordonanțele militare care limitau exercițiul dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor (Dosar. 152/32/2020 Curtea de Apel Bacău). Reprezentantul Asociației s-a deplasat la Bacău la procesul care a avut termen în data de 09.04.2020. După dezbateri care au durat mai bine de două ore și jumătate, prin Sentința nr. 25/09.04.2020, instanța a respins cererile reclamantului (de suspendare a executării actelor administrative, de emitere a unei ordonanțe președințiale și de anulare a actului administrativ, pe fondul cauzei).
 10. Prin adresa nr. 53/10.04.2020, Asociația a formulat o nouă cerere de intervenție accesorie în interesul ministrului Afacerilor Interne care fusese chemat în judecată în același scop (Dosar 155/45/2020 Curtea de Apel Iași). Reprezentantul Asociației s-a deplasat la Iași la procesul care a avut termen în data de 14.04.2020. Prin Sentința nr. 19/14.04.2020 instanța a respins acțiunea ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.
 11. În data de 14.04.2020, ministrul Afacerilor Interne și patriarhul Bisericii Ortodoxe Române au încheiat un acord prin care au decis să nesocotească prevederile imperative din Ordonanța militară (OM) nr. 1, din OM nr. 2 și din decretele prezidențiale privind

instituirea și prelungirea stării de urgență, care reglementau măsuri absolut necesare pentru limitarea răspândirii și transmiterii virusului SARS-CoV-2. Acordul permitea preoților creștini-ortodocși să se deplaseze în mod nelimitat, la casele oamenilor, permitea persoanelor să se deplaseze pentru a lua din locurile amenajate în preajma bisericilor produsele alimentare și lumânările, deturna obligațiile și îndatoririle funcționarilor din cadrul MAI (polițiști, pompieri, jandarmi), obligându-i să execute servicii religioase (contrar voinței proprii liber exprimate) prin constrângere, ținând cont de relația de subordonare implicată de autoritatea pe care ministrul Afacerilor Interne o are asupra subordonaților și ordona militarilor care nu îi sunt subordonați și anume militarilor din subordinea Ministerului Apărării Naționale să efectueze servicii religioase în interesul Bisericii Ortodoxe Române (parteneră în acordul semnat prin conducătorul acesteia), în timpul misiunilor obligatorii ale acestora, impunându-le astfel să participe la serviciile religioase ale unui cult și totodată să își încalce îndatoririle de serviciu. În plus, acordul creștea pericolul ca polițiștii, pompierii, jandarmii și militarii să fie infectați cu Covid-19 și punea persoanele care nu aparțin cultului creștin ortodox într-o situație de inferioritate în raport cu credincioșii ortodocși. Acordul, încheiat în numele MAI, respectiv al BOR, a fost criticat de ministrul Sănătății, de medicii ai Spitalului Matei Balș, de Sindicatul Polițiștilor ”Diamantul” și a fost respins de Președintele României prin declarația publică din data de 15.04.2020. Prin adresa nr. 58/14.04.2020, Asociația a depus un denunț penal împotriva ministrului Afacerilor Interne, înregistrat la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la nr. 3957/15.04.2020, pentru săvârșirea infracțiunilor de zădărniciere a combaterii bolilor infectocontagioase, abuz în serviciu (în cele două forme) și împiedicare a exercitării libertății religioase.

12. Prin Ordonanța nr. 64/P din 02.07.2020 Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a clasat cauza cu privire la toate cele 3 infracțiuni denunțate de Asociație. Prin adresa nr. 112/27.07.2020 Asociația a depus o plângere prin care a solicitat anularea Ordonanței 64/P/2020 a Parchetului de pe lângă ÎCCJ.⁶
13. Prin adresa nr. 59/15.04.2020 transmisă Primului Ministru al României, Asociația a solicitat demiterea ministrului Afacerilor Interne. Urmare a criticilor primite, în data de 15.04.2020, ministrul Afacerilor Interne și patriarhul BOR au semnat un nou acord, prin care au redus din prevederile primului document, păstrând însă alte prevederi nelegale.
14. Prin adresa nr. 60/15.04.2020 Asociația a depus o plângere în instanță cu două capete de cerere: emiterea unei ordonanțe președințiale pentru suspendarea aplicării acordului încheiat între ministrul Afacerilor Interne și patriarhul BOR și anularea, pe fond, a acordului, ca nelegal și neconstituțional – Dosar 1816/2/2020 Curtea de Apel București. Prin Sentința 251/17.04.2020 instanța a respins cererea ca inadmisibilă, atât în ceea ce privește ordonanța președințială, cât și în privința cererii de anulare a acordului, în forma modificată.

Emil Moise

⁶ Prin Ordonanța nr. 51/II/2/04.08.2020 Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a respins plângerea împotriva clasării Ordonanței 64/P/2020.

Adrese, Sesizări, Plângeri

Înregistrat la nr. 559/P/2020/19.03.2020

Asociația SOLIDARITATEA pentru LIBERTATEA de CONȘTIINȚĂ

Buzău, str. Democrației nr. 42, tel. 0747 034431, email: emfilia@yahoo.com

Solidaritatea pentru
Libertatea de Conștiință
Nr. 31/17.03.2020

Stimate Domnule Procuror General,

[...]

Prin prezenta, depunem un

Denunț Penal

în baza art. 352 din Codul penal și a art. 38, alin (1), lit. e) din Codul de procedură penală, împotriva domnului Macedon (Teodosie) Petrescu, având funcția de arhiepiscop al Episcopiei Tomisului, domiciliat în str. Arhiepiscopiei, nr. 23, Constanța, jud. Constanța, și împotriva Arhiepiscopiei Tomisului, cu sediul la aceeași adresă, pentru săvârșirea infracțiunii de zădărniciere a combaterii a bolilor infectocontagioase.

La data de 15.03.2020 arhiepiscopul Tomisului, domnul Macedon (Teodosie) Petrescu, în plină pandemie cu Covid-19, a oficiat personal ritualul prin care sute de persoane au folosit aceeași lingură pentru a primi alcool din același vas, după care erau șterse la gură cu același prosop (prezentăm mai jos linkuri cu fotografii și înregistrări video). Prin acțiunea sa, domnul Macedon (Teodosie) Petrescu și preoții din subordine au contribuit în mod direct la răspândirea coronavirusului Covid-19, zădărniciind prevenirea sau combaterea transmiterii acestuia și punând în pericol viața acelor oameni și a celor cu care aceștia vor intra în contact. Nici arhiepiscopul Tomisului și nici cei 10 preoți care îl asistau nu purtau măști de protecție. Toate acestea s-au întâmplat în timp ce autoritățile publice și opinia publică își exprimaseră repetat îngrijorarea față de comportamentele care răspândesc coronavirusul și cereau introducerea stării de urgență – cum s-a întâmplat, într-adevăr, a doua zi, când președintele României, Klaus Iohannis, a semnat decretul intrării în stare de urgență.

Faptele enumerate sunt sancționate ca infracțiune prin prevederile art. 352 din Codul penal. Comportamentul arhiepiscopului Tomisului și al celor 10 preoți din subordine a fost confirmat de purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Tomisului, preotul Eugen Tănăsescu.

*

Pentru a întregi contextul în care a fost săvârșită fapta reclamată de noi ca infracțiune, vă rugăm să ne permiteți să prezentăm, pe scurt, un precedent judiciar cu referire la comiterea unei infracțiuni din aceeași categorie cu cea sesizată de noi și aproximativ în

aceeași perioadă și un set de măsuri dispuse la nivel mondial, european și național pentru combaterea pandemiei generate de răspândirea coronavirusului Covid-19 care, într-un interval de timp foarte scurt, a înregistrat peste 200 000 de persoane infectate și a făcut aproape zece de mii de victime omenești în cele peste 140 de țări în care a fost semnalată.

În urmă cu o săptămână, Ministerul de Interne a anunțat deschiderea unui dosar penal pentru săvârșirea infracțiunilor de comunicare sau răspândire de informații false și de zădărniciere a combaterii bolii, după ce un polițist (în rezervă) a fost depistat cu coronavirus. Polițistul a fost internat la Spitalul Dr. Dimitrie Gerota. Spitalul se află în carantină din cauza contaminării personalului medical. Persoanele care intraseră în contact cu pacientul au fost izolate sau trimise în carantină (din informațiile prezentate în mass media a rezultat că a oferit măștișoare la peste 100 de colege) – peste 30 de persoane au fost infectate în mod direct (printre care un medic, managerul spitalului, o asistentă de la Spitalul Marie Curie și membrii familiei), iar numărul celor cu care a avut contact direct depășește 120.

În data de 30.01.2020 Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a declarat stare de urgență pentru sănătatea publică la nivel internațional din cauza epidemiei de coronavirus, iar în data de 11.03.2020, a caracterizat noul tip de coronavirus, Covid-19, drept pandemie (epidemie globală).

În cadrul unei video conferințe de presă, organizată la Geneva, Tedros Adhanom Ghebreyesus, președintele OMS, a cerut țărilor să „depisteze, să izoleze, să testeze și să trateze fiecare caz” și a declarat că „Europa este în prezent epicentrul pandemiei de Covid-19”. Șefii de stat și de guvern din Uniunea Europeană (UE), în urma unei consultări în cadrul unei videoconferințe, au dispus măsuri urgente pentru combaterea răspândirii acestui virus. „Am decis să acționăm împreună. Și anume rapid. Colaborarea este țelul nostru” a declarat Charles Michel, președintele Consiliului UE imediat după conferință și a subliniat că trebuie frânată răspândirea virusului prin măsuri adecvate.

În urma decretului semnat de președintele României, Klaus Iohannis, în data de 16.03.2020, România a intrat în stare de urgență.

Virusul Covid-19 se răspândește și se transmite foarte rapid prin contact direct sau prin atingerea unor obiecte care au fost contaminate prin atingere de persoane infectate, informații care au fost pe larg transmise în mass-media, în mediul on line și prin afișe și pliante care sunt larg popularizate. De asemenea, autoritățile au dispus măsuri de diminuare a posibilității de contact între persoane sau între persoane și obiecte în general, existând riscul major de contaminare. Toate acestea erau binecunoscute de Macedon (Teodosie) Petrescu și de preoții din subordine care au pus pe data de 15.03.2020, în pericol, sănătatea a sute sau prin consecințe, a mii de persoane.

Ținând cont de gravitatea faptelor și de contextul deosebit de sensibil în care au fost comise (în pofida tuturor anunțurilor făcute de autoritățile publice și de comunitatea internațională), ținând cont totodată de necesitatea opririi unor astfel de fapte și a altora similare săvârșite de reprezentanți ai cultelor religioase cu riscul contaminării, îmbolnăvirii și al morții persoanelor care direct, sau indirect, intră în contact cu zone sau persoane afectate de coronavirusul Covid-19, vă rugăm să dispuneți cercetarea faptelor cu celeritate și să înaintați de urgență actele pe care le veți întocmi instanței de judecată pentru a stabili

măsurile necesar a fi luate.

De la înființare, din 2003, prin demersurile sale, Asociația a susținut dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie. Prin demersurile inițiate în această perioadă de pandemie și de stare de urgență Asociația nu contestă implicarea cultelor religioase în aceste momente dificile astfel încât membrii acestora să beneficieze de serviciile religioase la care sunt îndreptățiți (în această perioadă evenimentele religioase pot fi susținute prin mijloace de presă sau on line, iar cultele, inclusiv BOR, dispune de astfel de mijloace). Din contră, Asociația dorește să identifice practicile nocive care pun în pericol sănătatea, viața persoanelor și siguranța națională, indiferent din ce parte a societății provin, să le sesizăm autorităților publice competente și astfel să contribuim la combaterea acestora.

Linkuri către prezentarea dovezilor (poze și video) privind săvârșirea faptelor denunțate în prezenta:

Prezentarea faptelor

1. <https://www.youtube.com/watch?v=g--ECFTH5uQ>
2. Arhiepiscopul Tomisului, Teodosie, slujbă fără măsuri de protecție. Recomandarea BOR

Vă mulțumim!

Președinte al Colegiului Director,

Emil Moise

Domnului Procuror General al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanța

Înregistrată la MAI la nr. 4466/G/SRP/19.03.2020

Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință Nr. 32/17.03.2020

Stimate Domnule Ministru,

[...]

În preambulul decretului prezidențial privind instituirea stării de urgență se precizează că „neluarea unor măsuri urgente, pentru limitarea infectării cu coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației ar avea un impact deosebit de grav, în principal asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate al persoanelor”.

Ținând cont de gravitatea faptelor și de contextul deosebit de sensibil în care sunt comise (în pofida tuturor anunțurilor făcute de autoritățile publice și de comunitatea internațională), ținând cont totodată de necesitatea opririi unor astfel de fapte și a altora similare săvârșite cu riscul contaminării, îmbolnăvirii și al morții persoanelor care direct, sau indirect, intră în contact cu obiecte sau persoane afectate de coronavirusul Covid-19, vă

rugăm să dispuneți, de îndată, interzicerea utilizării de către cultele religioase a obiectelor de cult care sunt folosite consecutiv, de mai multe persoane, pe perioada instituirii stării de urgență.

În data de 18.03.2020 Biserica Ortodoxă Română (BOR) a transmis, prin declarațiile domnului preot Vasile Bănescu, purtător de cuvânt, că prin noile îndrumări ale conducerii cultului sunt asumate și respectate condițiile impuse prin decretul prezidențial care instituie starea de urgență pe tot teritoriul României (prezentăm mai jos linkul la care pot fi citite declarațiile purtătorului de cuvânt al BOR).

În decretul prezidențial privind declararea stării de urgență sunt stabilite măsuri de primă urgență, cu aplicabilitate directă sau graduală, cum ar fi închiderea unor agenți economici sau limitarea activității acestora, inclusiv limitarea activității spitalelor publice la internarea și rezolvarea cazurilor urgente. Ținând cont că răspândirea virusului Covid-19 pune în pericol viața oamenilor, iar acesta se transmite foarte rapid prin contactul direct între oameni, dar și prin folosirea (atingerea) aceluși obiect de mai multe persoane, scopul declarat al instituirii stării de urgență este limitarea răspândirii acestuia prin evitarea contactului direct între persoane și prin limitarea contactului persoanelor cu aceleași obiecte.

BOR și-a asumat doar parțial măsurile impuse prin decretul prezidențial, pentru că din declarațiile purtătorului de cuvânt rezultă că BOR permite preoților din subordine – și chiar îi încurajează – să continue practici care, prin înlesnirea transmiterii virusului pun în pericol viața oamenilor, inclusiv a preoților.

Astfel, purtătorul de cuvânt al BOR a afirmat că „în conformitate cu noile cerințe legale, cuprinse în ordonanța militară dată în starea de urgență, toate slujbele religioase se vor săvârși exclusiv în aer liber (cu numărul maxim admis de autorități și cu respectarea distanței de 1 metru între participanți). În biserici se pot citi doar rugăciuni individuale și se poate spovedi (individual). Orice slujbă religioasă se va oficia doar afară! Practica (locală) a sfințirii caselor se suspendă în aceasta perioadă critică”.

Contrar scopului declarat al emiterii decretul prezidențial pentru instituirea stării de urgență, BOR permite preoților din subordine – și îi încurajează – să practice ritualul împărtășirii, prin care mai multe persoane înghit o cantitate de alcool din același vas, folosind aceeași lingură și sunt șterse cu același prosop (iar apoi sărută mâna preotului). Acest ritual permite transmiterea imediată a virusului Covid-19 de la o persoană contaminată la celelalte persoane care îi urmează în cadrul ritualului, iar acestea vor transmite virusul la rândul lor, multor altor persoane, într-o creștere exponențială.

Citez din declarația purtătorului de cuvânt al BOR (partea finală fiind un răspuns al acestuia la demersurile Asociației, la care ne vom referi infra): „Sfânta Împărtășanie NU este o sursă de infestare pentru omul credincios. Cei necredincioși nu se împărtășesc deloc; doar își permit să comenteze pe marginea unei probleme pe care nu au cum să o înțeleagă în absența credinței. Cei mai slabi în credință își vor tranșa dilemele în cadrul spovedaniei, împreună cu duhovnicul lor”.

În fapt, partea finală a declarației purtătorului de cuvânt este un răspuns al BOR la demersurile Asociației cu privire la sesizarea unor ilegalități comise de unii reprezentanți ai cultului, demersuri la care ne vom referi în cele ce urmează.

Cele declarate de purtătorul de cuvânt al BOR se regăsesc în practicile arhiepiscopiilor ortodoxe din țară (și în bisericile subordonate). În data de 18.03.2020, pe site-ul Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei au fost postate „Măsurile adaptate la noile decizii ale autorităților de stat, în contextul răspândirii Covid-19”. Lecturarea acestor măsuri, din care rezultă că Arhiepiscopia Buzăului încearcă să se conformeze regulilor impuse prin prevederile legale speciale specifice acestei perioade arată că, cu referire la cele sesizate în prezenta, măsurile BOR nu s-au adaptat în totalitate cerințelor imperative, atât de necesar a fi respectate pentru salvarea de vieți omenești, reglementate prin prevederile decretului prezidențial privind instituirea stării de urgență. Astfel, la punctul 9 al *Măsurilor* se precizează că „La momentul împărtășirii, credincioșii care s-au pregătit duhovnicește și au primit dezlegare din partea preotului duhovnic se vor apropia de Sfântul Potir, pentru a primi Sfântul Trup și Scumpul Sânge ale Domnului nostru Iisus Hristos, ca și până acum, potrivit tradiției Bisericii Ortodoxe Răsăritene” (transmitem mai jos linkul unde au fost postate *Măsurile* – site-ul oficial al Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei).

La data de 15.03.2020 arhiepiscopul Tomisului, domnul Macedon (Teodosie) Petrescu, în plină pandemie cu Covid-19, a oficiat personal ritualul prin care sute de persoane au folosit aceeași lingură pentru a primi alcool din același vas, după care erau șterse la gură cu același prosop (prezentăm mai jos linkuri cu fotografii și înregistrări video). Prin acțiunea sa, domnul Macedon (Teodosie) Petrescu și preoții din subordine au contribuit în mod direct la răspândirea coronavirusului Covid-19, zădărniciind prevenirea sau combaterea transmiterii acestuia și punând în pericol viața acelor oameni și a celor cu care aceștia vor intra în contact. Nici arhiepiscopul Tomisului și nici cei 10 preoți care îl asistau nu purtau măști de protecție. Toate acestea s-au întâmplat în timp ce autoritățile publice și opinia publică își exprimaseră repetat îngrijorarea față de comportamentele care răspândesc coronavirusul și cereau introducerea stării de urgență – cum s-a întâmplat, într-adevăr, a doua zi, când președintele României, Klaus Iohannis, a semnat decretul intrării în stare de urgență.

Patriarhia BOR nu a emis un comunicat prin care să condamne faptele inumane și ilegale ale reprezentanțului acesteia, în schimb, purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Tomisului, preotul Eugen Tănăsescu a declarat că acei „care sunt în temeri, au dubii sau conștiința neliniștită în ce privește venirea la sfânta împărtășanie (...) cei care au această problemă să meargă să vorbească cu duhovnicii și lucrurile se vor rezolva de la caz la caz”. Pe site-ul agenției de știri a Patriarhiei BOR găsim că „nu este îngăduit să se folosească atâtea lingurițe câți credincioși sunt de împărtășit sau dezinfectarea și re folosirea lor și nici lingurițe particulare sau personale, aceasta fiind o dovadă de necredință”.

Faptele enumerate sunt sancționate ca infracțiune prin prevederile art. 352 din Codul penal. Comportamentul arhiepiscopului Tomisului și al celor 10 preoți din subordine a fost confirmat de purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Tomisului, preotul Eugen Tănăsescu.

În data de 18.03.2020 Asociația a depus un denunț penal la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, împotriva domnului Macedon (Teodosie) Petrescu, având funcția de arhiepiscop al Episcopiei Tomisului.

Din informațiile pe care le avem și din informațiile transmise în mass-media rezultă că astfel de acte, precum cel săvârșit la Arhiepiscopia Tomisului, dar și altele similare

care implică atingerea unui obiect de mai multe persoane nu sunt singulare. Până la data redactării prezentei, BOR nu a dispus măsuri de interzicere a ritualurilor care implică sărutarea sau atingerea unor obiecte de un număr mare de persoane consecutiv și nici nu a transmis vreun comunicat sau vreun apel cu referire la situația de la Arhiepiscopia Tomisului, deși fapta a fost larg mediatizată și comentată critic (condamnată) în spațiul on line.

Din contră, poziția BOR este una de acceptare a situației și de încurajare a unor astfel de comportamente ilegale (și inumane totodată) care pun în pericol iminent sănătatea și viața oamenilor și siguranța publică. În data de 17.03.2020 reprezentantul Asociației a publicat un articol în cotidianul *Adevărul* prezentând și condamnând faptele comise de arhiepiscopul Tomisului și de preoții din subordine și în care este reclamat caracterul penal al fetei și pericolul la care sunt expuși cei care participă și oamenii cu care aceștia vor veni în contact. La scurt timp, în aceeași zi, purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Tomisului, domnul Eugen Tănăsescu, a publicat un articol sfidător și ironic („Lingurița e penală? Cam penibilă ideea”), prezentând și astfel răspândind date și informații false (spunând că vinul folosit în ritualul de împărtășire practicat de BOR dezinfectează) – faptă sancționată penal prin art. 404 din Codul penal – și încurajând astfel oamenii să continue să accepte astfel de ritualuri; prezentăm linkuri mai jos.

După ce Traian Bebeceanu, șeful de cabinet al ministrului de Interne a făcut un apel public solicitând preoților să folosească lingurițe de unică folosință la ritualul de împărtășire, în data de 27.02.2020, BOR a transmis un comunicat prin care a precizat că „persoanele care au teamă de îmbolnăvire prin împărtășirea cu lingurița comună pot cere preotului, în mod excepțional, împărtășirea din Sfânta Euharistie pentru bolnavi, care poate fi oferită într-o linguriță adusă de acasă și folosită exclusiv în acest scop, de o singură persoană”. Măsura sugerată de BOR era una de excepție, viza doar anumite categorii de persoane, însă nici pentru aceste persoane nu era garantată eficacitatea în ce privește siguranța publică. Nu se putea proba că lingurița adusă de acasă nu mai fusese folosită și, în plus, este de așteptat ca în cazurile menționate de BOR unele persoane să aibă nevoie să ducă de mai mult de o dată lingura la gură (și apoi să fie din nou dusă în vasul cu alcool, ceea ce nu mai prezenta o siguranță pentru următoarele persoane).

*

Pentru a întregi contextul în care BOR își încurajază subordonații să practice ritualuri care pot pune în pericol viața oamenilor și a copiilor acestora, vă rugăm să ne permiteți să prezentăm, pe scurt, un precedent judiciar cu referire la comiterea unei infracțiuni din aceeași categorie cu cea sesizată de noi și aproximativ în aceeași perioadă și un set de măsuri dispuse la nivel mondial, european și național pentru combaterea pandemiei generate de răspândirea coronavirusului Covid-19 care, într-un interval de timp foarte scurt, a înregistrat peste 200 000 de persoane infectate și a făcut aproape zece de mii de victime omenești în cele peste 160 de țări în care a fost semnalată.

În urmă cu o săptămână, Ministerul de Interne a anunțat deschiderea unui dosar penal pentru săvârșirea infracțiunilor de comunicare sau răspândire de informații false și de zădărnire a combaterii bolii, după ce un polițist (în rezervă) a fost depistat cu coronavirus. Polițistul a fost internat la Spitalul Dr. Dimitrie Gerota. Spitalul se află

în carantină din cauza contaminării personalului medical. Persoanele care intraseră în contact cu pacientul au fost izolate sau trimise în carantină (din informațiile prezentate în mass media a rezultat că a oferit măștișoare la peste 100 de colege) – peste 30 de persoane au fost infectate în mod direct (printre care un medic, managerul spitalului, o asistentă de la Spitalul Marie Curie și membrii familiei), iar numărul celor cu care a avut contact direct depășește 120.

În data de 30.01.2020 Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a declarat stare de urgență pentru sănătatea publică la nivel internațional din cauza epidemiei de coronavirus, iar în data de 11.03.2020, a caracterizat noul tip de coronavirus, Covid-19, drept pandemie (epidemie globală).

În cadrul unei video conferințe de presă, organizată la Geneva, Tedros Adhanom Ghebreyesus, președintele OMS, a cerut țărilor să „depisteze, să izoleze, să testeze și să trateze fiecare caz” și a declarat că „Europa este în prezent epicentrul pandemiei de Covid-19”. Șefii de stat și de guvern din Uniunea Europeană (UE), în urma unei consultări în cadrul unei videoconferințe, au dispus măsuri urgente pentru combaterea răspândirii acestui virus. „Am decis să acționăm împreună. Și anume rapid. Colaborarea este țelul nostru” a declarat Charles Michel, președintele Consiliului UE imediat după conferință și a subliniat că trebuie frânată răspândirea virusului prin măsuri adecvate.

În urma decretului semnat de președintele României, Klaus Iohannis, în data de 16.03.2020, România a intrat în stare de urgență.

Virusul Covid-19 se răspândește și se transmite foarte rapid prin contact direct sau prin atingerea unor obiecte care au fost contaminate prin atingere de persoane infectate, informații care au fost pe larg transmise în mass-media, în mediul on line și prin afișe și pliante care sunt larg popularizate. De asemenea, autoritățile au dispus măsuri de diminuare a posibilității de contact între persoane sau între persoane și obiecte în general, existând riscul major de contaminare. Toate acestea erau binecunoscute de Macedon (Teodosie) Petrescu și de preoții din subordine care au pus pe data de 15.03.2020, în pericol, sănătatea a sute sau, prin consecințe, a mii de persoane, de alți slujitori de cult care au acționat similar și de Patriarhia BOR când a dat comunicatul anterior invocat.

Linkuri către articolul în care este exprimată poziția Bisericii Ortodoxe Române, prin purtătorul de cuvânt al acesteia:

https://adevarul.ro/news/societate/noile-indrumari-bisericii-ortodoxe-vremea-coronavirusului-impartasania-nu-e-sursa-infestare-slujbele-doar-aer-liber-sfintirea-caselor-suspenda-1_5e7212bf5163ec427103ed68/index.html

Linkuri către siteul Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei unde sunt postate *Măsurile* luate:

<https://arhiepiscopiabzv.ro/masuri-adaptate-la-noile-decizii-ale-autoritatilor-de-stat-in-contextul-raspandirii-covid-19.html?fbclid=IwAR3i4IBLIRiA2KK91RKYXrdszOOMjWWzwt0yrntvrq91mYDTYbvtMvEICss>

Linkuri către prezentarea dovezilor (poze și video) privind săvârșirea faptelor denunțate în prezenta:

Prezentarea faptelor

1. <https://www.youtube.com/watch?v=g--ECFTH5uQ>
2. Arhiepiscopul Tomisului, Teodosie, slujbă fără măsuri de protecție. Recomandarea BOR

Articolul publicat de reprezentantul Asociației în care sunt prezentate și condamnate faptele și anunțat caracterul penal al acestora:

https://adevarul.ro/news/societate/arhiepiscopul-ortodox-tomisului-zadarniceste-combaterea-coronavirusului-punand-pericol-viata-oamenilor-1_5e70d4ac5163ec4271feca53/index.html

Articolul domnului Eugen Tănăseanu, purtător de cuvânt al Arhiepiscopiei Tomisului:
https://adevarul.ro/cultura/spiritualitate/lingurita-e-penala-cam-penibila-ideea-1_5e71063b5163ec4271ffeb84/index.html

Vă mulțumim!
Președinte al Colegiului Director,
Emil Moise

Domnului Ministru al Afacerilor Interne

Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință Nr. 55/12.04.2020

Stimate Domnule Președinte,

[...]

Prin prezenta, cu titlu de plângere prealabilă demersului în instanța de judecată, vă rugăm ca prin decretul de prelungire a stării de urgență să completați lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restrâns în timpul perioadei în care este instituită starea de urgență prin includerea dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor și a dreptului la libertatea de expresie.

În data de 30.03.2020 v-am adresat o petiție prin care vă rugam ca de urgență să semnați un nou decret prezidențial, de modificare a Decretului 195/2020 prin completarea listei din art. 2 – care cuprinde drepturile al căror exercițiu poate fi restrâns pe perioada stării de urgență – cu dreptul la manifestarea religiei și a credințelor și cu dreptul la libertatea de exprimare.

În data de 30.03.2020, prin petiția nr. 45/28.03.2020 (pe care o atașăm), ne-am adresat Președintelui României, solicitându-i ca, în baza prevederilor OUG nr. 1/1999, să emită un nou decret de modificare a Decretului prezidențial nr. 195/2020, de instituire a stării de urgență, prin care să completeze lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat, menționată în art. 2 al decretului inițial.

De asemenea, prin petiția nr. 46/28.03.2020 adresată Avocatului Poporului (înregistrată

la această autoritate la nr. 5861/5887/31.03.2020), prin petiția nr. 47/31.03.2020 adresată Primului Ministru al României (înregistrată la această autoritate la nr. 5/1718/02.04.2020) și prin petiția nr. 48/31.03.2020, adresată Ministrului Afacerilor Interne am cerut acestor autorități ca, la rândul lor, să solicite Președintelui României să emită un nou decret prezidențial pentru modificarea Decretului 195/2020, în sensul completării listei cuprinzând drepturile al căror exercițiu poate fi restricționat cu dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor și cu dreptul la libertatea de exprimare.

În data de 17.03.2020, prin Ordonanța militară (OM) 1/2020, au fost suspendate toate activitățile religioase realizate în spații închise (art. 2), iar prin OM 2/21.03.2020, MAI a introdus prevederi imperative prin care slujbele religioase în lăcașurile de cult se pot oficia fără accesul publicului, la actele liturgice cu caracter privat pot participa maxim 8 persoane, iar ritualul împărtășirii mai multor persoane este interzis, fiind permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spitale (art. 9, alin. (1), prin care se completează art. 2 din OM 1/2020).

Prevederile din cele două acte normative cu caracter militar, demonstrează câteva elemente esențiale pentru perioada în care au fost emise. Mai întâi, arată necesitatea absolut imperativă a adoptării acestora. Apoi, indică faptul că necesitatea a fost graduală căci, așa cum rezultă din ceea ce reglementează (și din modul cum reglementează), se observă că dacă în primul act restricțiile atingeau doar un palier al dreptului la manifestarea religiei (și anume oficierea de slujbe religioase în interiorul bisericilor, act asimilat de legiuitor, în mod legitim, cu alte activități similare precum educația în clădiri, organizarea de spectacole în spații închise, utilizarea bibliotecilor etc), în al doilea act restricțiile erau pe măsura consecințelor sesizate de Asociație și semnalate de întreaga mass-media din România și din afara țării: slujbele religioase (în biserică sau în curtea acesteia) și mai ales ritualul împărtășirii, sunt cel mai direct, rapid și eficient mod de transmitere a virusului Cov-19.

În petiția noastră am menționat că motivul principal care ne-a determinat să vă adresăm solicitarea era dat de faptul că pe rolul instanțelor de judecată se aflau procese prin care se solicita anularea prevederilor din ordonanțele militare care restrângeau dreptul la libertatea de manifestare a religiei și convingerilor. În plângerile adresate instanțelor de judecată de persoane care își revendicau apartenența la religia creștin-ortodoxă, se invoca nelegalitatea acestor prevederi ca urmare a faptului că drepturile al căror exercițiu era restrâns nu se regăseau în lista drepturilor din art. 2 al Decretului prezidențial nr. 195/2020.

Asociația a intervenit în procesul aflat pe rolul Curții de Apel Bacău, în favoarea Ministrului Afacerilor Interne și alături de reprezentanta Ministerului Afacerilor Interne și de reprezentanta Ministerului Public am reușit să convingem instanța să respingă cererea reclamantului de anulare a prevederilor din cele două ordonanțe militare prin care este restrâns dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor. Procesul a fost unul dificil și costisitor (material, ca timp și energie), iar dezbaterile au durat peste două ore. Principala susținere a reclamantului, care a fost reprezentat de o avocată și asistat de o judecătoare a fost nelegalitatea celor două ordonanțe, sub aspectul menționat, ca urmare a faptului că decretul prezidențial nu prevede posibilitatea restrângerii (și) a dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor.

O astfel de cerere ar fi fost total neîntemeiată și deci ușor de respins dacă lista din decretul prezidențial cuprinzând drepturile al căror exercițiu poate fi restrâns în perioada în care este declarată starea de urgență ar fi cuprins și dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor, așa cum insistent și repetat v-am solicitat. Un proces similar a avut loc la Suceava, unde instanța și-a declinat competența, iar un alt proces, deschis de un judecător de la Curtea de Apel Bacău are termen mâine, în data de 14.04.2020, la Curtea de Apel Iași. Asociația intenționează să formuleze o cerere de intervenție în favoarea MAI și în acest proces, pentru salvarea prevederilor celor două ordonanțe, atât de necesare în această perioadă.

Deși în data de 03.04.2020 Președintele României, prin declarație publică a afirmat că măsurile restrictive nu pot fi relaxate în această perioadă, confirmând explicit și măsurile privind restricționarea dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor, declarație reluată în data de 06.04 și în data de 08.04.2020, în Întâmpinarea depusă de reprezentanta Administrației Prezidențiale în cadrul procesului ce a făcut obiectul dosarului 1683/2/2020 al Curții de Apel București s-a solicitat respingerea cererii noastre – pe calea ordonanței președințiale – de completare a decretului prezidențial (prin trecerea celor două drepturi în lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restrâns), iar în finalul Întâmpinării se precizează că prin cele două ordonanțe militare nu a fost restricționat dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor.

Prin prezenta, cu titlu de plângere prealabilă demersului în instanță, vă rugăm să dispuneți ca în noul decret prezidențial, anunțat de Președintele României prin declarația din data de 06.04.2020, să fie completată lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restrâns în perioada stării de urgență, cu dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor și cu dreptul la libertatea de exprimare.

Vă anunțăm, Domnule Președinte, că Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință vă este alături în această perioadă și vă stăm oricând la dispoziție, putând fi contactat președintele Asociației la numărul de telefon din antetul prezentei.

Vă rog, Domnule Președinte, să primiți distinsele mele considerații,

Emil Moise Președinte al Colegiului Director

Domnului Președinte al României

Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință Nr. 55/12.04.2020

Stimate Domnule Ministru,

[...]

În apelul de ieri, adresat populației pentru a împiedica răspândirea virusului Cov-19, Președintele României a subliniat, de două ori, că „Gravitatea situației cu care ne

confruntăm este fără precedent”.

În motivarea decretului prezidențial nr. 165/16.03.2020 pentru instituirea stării de urgență se afirmă că *„neluarea unor măsuri urgente, cu caracter excepțional, pentru limitarea infectării cu coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației ar avea un impact deosebit de grav, în principal asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate al persoanelor”*.

În această grea perioadă, toate eforturile autorităților publice implicate în gestionarea stării de urgență sunt concentrate pe limitarea a cât mai mult posibil a căilor de transmitere a virusului Cov-19.

Prin prezenta, ca urmare a creșterii numărului persoanelor infectate cu virusul Cov-19, a deceselor cauzate de contactarea acestui virus, a faptului că analiza cazurilor depistate a relevat inclusiv transmiterea comunitară extinsă a virusului și, totodată, ca urmare a naturii profesiei – prin care se intră în contact direct, nemijlocit, sau prin folosirea unor obiecte de cult, cu un număr mare de persoane, din toate categoriile de vârstă, inclusiv cu persoane bolnave – vă rugăm să dispuneți de urgență testarea în vederea stabilirii contaminării episcopilor și preoților care în această perioadă au participat la oficierea de slujbe religioase și, în special, pe cei care au oficiat serviciul de împărtășire. Dacă testarea acestora nu este posibilă din lipsă de teste specifice, vă rugăm să dispuneți izolarea la domiciliu a acestora. Desigur, în cazul în care nu sunt suficiente teste – dat fiind că numărul mare de preoți implică un număr similar de teste –, pot fi selectați pentru testare, într-o primă etapă, episcopii și preoții care au oficiat ritualul de împărtășire unui număr foarte mare de persoane (cei care își desfășoară activitatea la catedrale, sau la bisericile la care sunt arondaate foarte multe persoane).

Ținând cont de gravitatea consecințelor, începând din 17.03.2020, Asociația a inițiat și derulat mai multe demersuri prin care a solicitat Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și chiar Bisericii Ortodoxe Române (BOR), să dispună încetarea manifestărilor religioase în locuri publice și să suspende oficierea ritualului de împărtășire, care implică transmiterea directă a mai multor obiecte unui număr mare de persoane, consecutiv și contactul direct cu preotul care oficiază ritualul. De asemenea, Asociația a depus un denunț penal la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța cu privire la săvârșirea infracțiunii de zădărniciere a combaterii transmiterii virusului Cov-19 prin practicarea ritualului de împărtășire fără luarea măsurilor obligatorii de prevenire a transmiterii virusului, a sesizat Dispeceratul de Poliție București prin Serviciul de Urgență 112 cu privire la ritualul de împărtășire oficiat în data de 22.03.2020 în curtea Catedralei Mântuirii Neamului (iar în urma demersului ritualul a fost sistat), a implicat în demersurile sale Institutul Național pentru Sănătate Publică și a făcut publice acțiunile sale prin mai multe articole publicate în cotidianul Adevărul.

Cu toate eforturile depuse, cu toate semnalele critice transmise de mai multe publicații scrise, dar și de multe posturi de radio și televiziune și cu toată reacția adversă prezentată în rețelele sociale on line, BOR a continuat să practice ritualul împărtășirii în masă, fără a lua vreo măsură de prevenție a transmiterii virusului Cov-19, punând astfel în pericol sănătatea și viața persoanelor, inclusiv a preoților care au oficiat acest ritual. În data de

22.03.2020 Asociația a făcut publică afirmația Institutului Național de Sănătate Publică – obținută de președintele Asociației prin apel la linia telefonică Tel Verde a acestei instituții publice – conform căreia, contrar celor susținute sistematic de BOR, virusul Cov-19 se transmite prin ritualul împărtășirii. Nici după anunțul public al Asociației, BOR nu a dispus încetarea practicării acestui ritual.

În data de 21.03.2020, în Ordonanța militară (OM) 2/2020, cu privire la măsurile de prevenire a răspândirii Covid-19, MAI a inclus prevederile imperative prin care ritualul împărtășirii mai multor persoane este interzis, acesta fiind permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spitale. Din motive procedurale, actul normativ intra în vedere la două zile după adoptare, însă conținutul acestuia indica pericolul extrem de mare al practicării acestui ritual (virusul Cov-19 nu aștepta intrarea în vigoare a ordonanței militare pentru a se răspândi).

Cu toate acestea, a doua zi după anunțarea publică a OM 2/2020 și după prezentarea conținutului integral al acesteia pe toate posturile naționale de televiziune și mass-media, în general, episcopii și preoții BOR au continuat să împărtășească persoane, inclusiv copii, în masă (mai jos prezentăm linkuri unde pot fi găsite filmări ale practicării acestui ritual după anunțarea ON 2 și a conținutului acesteia și articole care au criticat faptele reprobabile ale reprezentanților BOR). Din filmările și fotografiile prezentate pe larg în mass-media reiese că reprezentanții BOR nu au luat nicio măsură pentru prevenirea transmiterii virusului Cov-19: preoții luau contact direct cu fiecare persoană, nici preoții și nici persoanele care se împărtășeau nu purtau măști sau mănuși, în cele mai multe cazuri persoanele erau la o distanță mai mică de 1 metru una față de alta (chiar în contact direct, în majoritatea cazurilor), nici preoții și nici persoanele împărtășite nu se spălau pe mâini înainte sau după împărtășire, persoanele nu erau puse să declare dacă au avut contact cu alte persoane infectate sau cu persoane venite din țări cu transmitere comunitară extinsă, ori cu rude ale acestora și nici măcar nu exista vreun anunț cu avertismente în acest sens (ba mai mult, reprezentanții conducerii BOR au mințit în mod repetat populația afirmând public, oficial, că prin ritualul împărtășirii nu se transmite virusul Cov-19).

De altfel, măsurile pe care le-am enunțat, și care sunt impuse peste tot acolo unde, prin natura serviciului oferit, o persoană are contact consecutiv cu mai multe persoane (cabinete medicale, magazine, farmacii, secții de Poliție, etc), nu ar avea efect în cazul împărtășirii, câtă vreme lingura cu alcool este introdusă în gura persoanei împărtășite, în apropierea feței preotului, apoi, este băgată în același vas și procedura repetată cu următoarea persoană, pentru un număr nedefinit de persoane. De asemenea, fiecare persoană se șterge la gură cu același prosop ținut de preot sau de dascăl și unele chiar sărută mâna preotului.

După emiterea OM 2/2020, prin care ritualul de împărtășire este permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spital, având în vedere denunțul penal depus de Asociație prin care, totodată, erau aduse la cunoștința autorităților publice faptele săvârșite de arhiepiscopul Tomislului, existând riscul de transmitere a virusului Cov-19, Ministerul Sănătății, prin Direcția de Sănătate Publică Constanța (DSP) a emis Decizia 7403/23.03.2020 prin care se solicită explicit Arhiepiscopiei Tomislului să „impună în mod urgent interzicerea folosirii unei lingurițe pentru împărtășitul mai multor persoane”, iar

„pentru porționarea/distribuirea împărtașaniei recipientul să permită turnarea în linguriță și nu scufundarea acesteia în pocal, manoperă ce poate duce la contaminarea cu risc pentru sănătatea persoanelor prin transmiterea unor boli infecțioase”. De asemenea, DSP impune „utilizarea lingurițelor de unică folosință, în sensul asigurării unei practici corecte”.

Este adevărat că în data de 22.03.2020 BOR a transmis un comunicat de presă cu privire la „noile măsuri privind slujbele și activitățile sociale bisericești”, dar ordinul dat de DSP Constanța este cu atât mai util în prevenirea transmiterii virusului Cov-19 și în salvarea de vieți omenești cu cât „noile măsuri” ale BOR privind ritualul de împărtașare nu sunt suficiente pentru a preveni în mod util și eficient transmiterea virusului. Amintim că singura autoritate competentă să dispună măsuri privind siguranța sănătății, în aplicarea ordonanțelor militare în această perioadă, este INSP, iar DSP este instituție aflată în relație de coordonare metodologică cu această autoritate.

Răspunsul Arhiepiscopiei Tomisului a venit imediat, printr-un comunicat în care anunță că: „1. Adresa este tardivă și fără scop, întrucât Ordonanța militară nr. 2 a interzis accesul public al credincioșilor la slujbele bisericești; 2. Probabil, din exces de zel, funcționarii DSP s-au grăbit să se acopere cu hârtii; 3. Reprezentantii DSP ar fi trebuit să știe că Arhiepiscopia Tomisului este parte integrantă a Patriarhiei Române, că ritualul religios oficiat în Arhiepiscopie se oficiază în întreaga Patriarhie Română, și că Legea Cultelor permite BOR să își organizeze cultul potrivit propriilor norme canonice, factorul decizional fiind Sf. Sinod. Prin urmare, o eventuală discuție asupra desfășurării ritualului religios trebuie purtată de către autorități la nivelul Patriarhiei Române și al Sf. Sinod”.

Reacția Arhiepiscopiei Tomisului reprezintă o sfidare la adresa autorității civile, faptă cu atât mai gravă cu cât autoritatea în discuție gestionează mijloacele și metodele de combatere a transmiterii virusului Cov-19, fiind sancționată ca infracțiune de zădărniciere a combaterii trsniterii bolilor infectocontagioase.

Într-un comunicat transmis azi la ora 10:07, Agenția Catolică de Știri (Catholic News Agency) a declarat că în Italia cel puțin 60 de preoți au decedat după ce au contactat virusul Cov-19 (dăm mai jos link către comunicatul de presă al Agenției).

Primarul orașului Seul (Coreea de Sud) a depus un denunț penal împotriva conducătorilor unui cult religios acuzându-i de omor, vătămare corporală și zădărniciere a metodelor de combatere a transmiterii virusului Cov-19 (indicăm link mai jos).

În Grecia, mitropolitul Serafim de Kytria al Greciei a fost reținut de Poliție pentru că a încălcat restricțiile impuse de autorități cu privire la interzicerea oficializării slujbelor în biserici din cauza riscului de răspândire a pandemiei de COVID-19 (dăm link mai jos).

Am menționat toate aceste aspecte pentru a arăta, pe de o parte, că preoții care au săvârșit ritualul de împărtașare au fost expuși contaminării cu virusul Cov-19, iar pe de altă parte, pentru a evidenția că aceștia, prin BOR, refuză să se conformeze normelor imperative ale autorităților publice cu privire la măsurile care sunt absolut necesare pentru a evita transmiterea virusului prin ritualul împărtașării, în condițiile în care, în această perioadă a sărbătorilor pascale, preoții vor avea contact direct cu un numă mare de persoane.

În aceste condiții, având în vedere că preoții au fost expuși în mod direct și nemijlocit contaminării cu virusul Cov-19 și faptul că aceștia vor continua să ofere servicii religioase populației, servicii mult mai dese în această perioadă în care sunt celebrate sărbătorile

pascale, ținând cont de faptul că rațiunea pentru care au fost luate toate măsurile și au fost adoptate reglementări specifice în această perioadă este găsirea rapidă a celor mai eficiente mijloace de a limita infectarea cu coronavirusul Cov-19, vă rugăm să dispuneți testarea de urgență a preoților și episcopilor care au oficiat servicii religioase, în special ritualul împărtășirii, în această perioadă, sau izolarea acestora la domiciliu.

În acest context, atragem atenția că, deși prin Ordonanța militară 2/2020 au fost interzise serviciile religioase cu public, reprezentanții BOR cheamă oamenii pentru oficierea serviciilor religioase, situație în care pericolul semnalat în prezenta este amplificat (spre exemplificare trimitem poza în emailul prin care vă transmitem prezenta pentru a vă fi disponibilă și în format electronic).

Filmare împărtășire Catedrala Episcopală Cluj, în data de 22.03.2020:

<https://www.youtube.com/watch?v=q0kiJuzcIhQ>

Filmare (2) împărtășire Catedrala Episcopală Cluj, în data de 22.03.2020:

<https://www.youtube.com/watch?v=TkQ-adi-RkU>

Articol cu privire la împărtășirea de la Catedrala Episcopală Cluj, în data de 22.03.2020:

<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/in-plina-pandemie-romanii-se-imbulzesc-in-biserici-si-impart-aceeasi-lingurita-cu-sute-de-alti-oameni-1279387>

Comunicatul Agenției Catolice de Știri

<https://www.catholicnewsagency.com/news/at-least-60-italian-priests-have-died-after-contracting-coronavirus-78399?fbclid=IwAR1mUKTuCay0LybUQm9mq2CYhrTBnFfeVyKSp82ASuKZDL8j40iJal04X3M>

Comunicatul Arhiepiscopiei Tomisului ca reacție a Deciziei DSP Constanța cu privire la regulile de prevenire a transmiterii virusului Cov-19:

https://m.dcnews.ro/arhiepiscopia-tomisului-cultul-bor-este-decis-de-catre-sf-sinod-inclusiv-utilizarea-linguritei_738082.html?fbclid=IwAR0snbe_ngog4-KUID-ONAsNWVQVlvKBx3G9AxirA7SPR2D15Tqc1EPRhOc

Articol privind reținerea mitropolitului Serafim de Kytria al Greciei:

https://diez.md/2020/03/22/mitropolitul-serafim-al-greciei-a-fost-retinut-pentru-ca-a-oficiat-o-slujba-in-timpul-epidemie-de-coronavirus/?fbclid=IwAR1_QjibN_bm7_-rUQS5Cb73Mxdl7ARauOVAm9okiSZ3sRPu_j-ECsoy8

Articol privind aprecierea unui cult religios din Coreea de Sud ca fiind focar de infecție cu Cov-19:

<https://www.businessinsider.de/international/south-korea-seoul-mayor-sues-shincheonji-coronavirus-outbreak-leader-apologizes-2020-3/?r=US&IR=T>

Vă mulțumim!

Cu deosebită considerație,

Emil Moise

Președinte al Colegiului Director

Domnului Ministru al Sănătății

Curtea de Apel Iași
Dosar 155/45/2020

Solidaritatea pentru
Libertatea de Conștiință
Nr. 53/10.04.2020

Stimată Doamnă Președintă,

[...]

Prin prezenta, dată fiind necesitatea adoptării unor norme imperative privind limitarea răspândirii virusului Cov-19, ținând cont de faptul că salvarea de vieți omenești impune respectarea acestor norme – care pot reglementa restricționarea exercițiului unor drepturi – și sancționarea celor care zădărnicesc măsurile de prevenire a infectării populației, formulăm o

Cerere de intervenție accesorie

în interesul Ministrului Afacerilor Interne (MAI), având calitatea de pârât în cauza ce face obiectul dosarului sus menționat.

Prin cererea de intervenție, motivată prin prevederile art. 61, 63 și 67 din Codul de procedură civilă, vă rugăm să respingeți cererea reclamantului ca inadmisibilă, nefondată, lipsită de interes și formulată în lipsa cererii adresate autorităților pârâte și a plângerii prealabile. Vom menționa și motiva mai întâi excepțiile procesuale invocate supra, apoi vom trece la prezentarea și detalierea argumentelor care susțin respingerea cererii pe fond.

Ca element de jurisprudență menționăm Sentința din data de 09.04.2020 a Curții de Apel Bacău, prin care instanța de contencios administrativ a respins o cerere similară, ca nefondată, în cauza care a făcut obiectul Dosarului 152/32/2020, în care, de asemenea, am avut calitatea de intervenient în favoarea MAI.

Principala critică din plângerea adresată instanței în prezentul dosar este identică cu cea din cauza judecată de Curtea de Apel Bacău (cu referire la faptul că restrângerea dreptului la libertatea de manifestare a religiei și a convingerilor – prin prevederile din cele două ordonanțe militare contestate – este nelegală deoarece acest drept nu este trecut în lista cu drepturile al căror exercițiu poate fi restrâns, menționată în decretul prezidențial privind instituirea stării de urgență). Așa cum am procedat și în cauza judecată de Curtea de Apel Bacău, vom răspunde la această critică în susținerea noastră pe fondul cauzei, adăugând, totodată, argumente specifice cauzei de față.

Excepțiile procesuale:

1. Excepția privind lipsa de interes a reclamantului

Una dintre condițiile admisibilității unei cereri formulate în fața instanțelor de judecată este interesul. Înțelegând că reclamantul contestă legalitatea unor expresii din prevederile celor două ordonanțe militare, acesta nu a arătat care este interesul care, prin emiterea acestor acte normative i-a fost afectat direct și personal. Reclamantul, cu alte cuvinte, nu a probat și nici nu a arătat, care este interesul legitim privat vătămat prin cele două ordonanțe militare.

2. Excepția lipsei cererii și a plângerii prealabile

Reclamantul nu a depus dovada formulării unei cereri și a unei plângeri prealabile adresate Ministrului Afacerilor Interne, înainte a se adresa instanței de contencios administrativ și nici nu a menționat existența vreunui demers în acest sens.

Argumente privind respingerea cererii pe fond

Singurul temei juridic pe care reclamantul îl invocă în susținerea plângerii adresate instanței îl constituie nelegalitatea prevederilor art. 2 din OM 1 așa cum au fost completate prin prevederile art. 9 din OM 2 cu referire la restricționarea exercițiului dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor.

Astfel reclamantul apreciază că, prin folosirea anumitor expresii, cele două ordonanțe militare sunt nelegale deoarece restricționează un drept care nu este menționat în decretul prezidențial privind instituirea stării de urgență, în lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat.

În cele ce urmează vom răspunde acestei critici aduse de reclamant prevederilor menționate din cele două ordonanțe militare și vom susține mai multe argumente juridice, după cum urmează.

Pentru a fi criticat ca nelegal, un act juridic trebuie raportat la un alt act cu care ar intra în conflict. Prin urmare, trebuie văzut care este actul care ar invalida prevederile criticate de reclamant ca nelegale.

Există o obligație ca (toate) drepturile restricționate să fie menționate în decretul prezidențial? Dacă există, este această obligație reglementată ca atare, explicit? Cu alte cuvinte, este această obligație reglementată astfel încât nerespectarea ei ar atrage, conform textului care ar reglementa-o, anularea actului care nu o respectă? Sau este o obligație care poate fi suplinită altfel decât prin menționarea dreptului respectiv în lista celor al căror exercițiu poate fi restricționat?

Vom continua cu răspunsurile pe care le vom oferi acestor întrebări pentru a demonstra că susținerile reclamantului nu sunt fondate, mai ales în contextul în care se află România, al declarării la nivel internațional a pandemiei de Covid-19 și al existenței unei situații de fapt care a determinat instituirea stării de urgență,

Decretul prezidențial privind starea de urgență a fost semnat de Președintele României în conformitate cu obligațiile care îi incumbă, în astfel de situații, prin prevederile OUG 1/1999. Acest act normativ lasă la aprecierea Președintelui României instituirea

stării de urgență, însă îl obligă pe acesta, în cazul în care decide să decreteze o astfel de situație, să reglementeze în anumite limite juridice. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 14, decretul prezidențial trebuie să cuprindă, printre altele, drepturile și libertățile fundamentale al căror exercițiu se restrânge, în limitele prevederilor constituționale.

Totodată OUG 1/1999 interzice restrângerea exercițiului unor drepturi pe care le enumeră limitativ în art. 4: dreptul la viață, interzicerea torturii și a pedepselor ori tratamentele inumane sau degradante, interzicerea condamnării pentru infracțiuni neprevăzute ca atare, accesul liber la justiție.

Un prim aspect, sub interesul dat de pricina dedusă judecății este faptul că dreptul la manifestarea religiei și a credințelor, al cărui exercițiu a fost restrâns prin cele două ordonanțe militare, nu face parte din categoria drepturilor al căror exercițiu nu poate fi restrâns și, pe cale de consecință, sub acest aspect, ordonanțele militare sunt legale.

MAI, ca autoritate competentă, a dispus măsuri urgente prin adoptarea celor două ordonanțe militare. Gravitatea faptelor și viteza de răspândire a virusului au determinat ca cele două acte să fie emise de MAI în regim de maximă urgență, însă cu respectarea prevederilor art. 53 din Constituția României: *exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru, printre altele, apărarea sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor, prevenirea consecințelor unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav, respectiv restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică; măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.*

Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință a observat această omisiune, din lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restrâns, imediat după adoptarea OM nr. 1, dar nu am făcut-o publică. Din diferite motive, la 10 zile de la adoptarea OM nr. 1, nici Președintele României, nici Primul Ministru, nici Ministrul Afacerilor Interne par să nu fi sesizat problema și deci nu au remediat această situație care făcea ca actele respective să fie vulnerabile, putând fi atacate, anulate și astfel inaplicabile. Or, această din urmă situație ar fi pus în pericol viața oamenilor și în subsidiar sănătatea acestora. Cum această previziune s-a materializat, inițial, prin cererea adresată Curții de Apel Bacău de anulare a celor două ordonanțe militare (apoi prin cererea adresată Curții de Apel Iași, care face obiectul dosarului în care intervenim), ne-am adresat celor trei demnitari care gestionează starea de urgență (Președintelui României, Primului Ministru și Ministrului Afacerilor Interne) și Avocatului Poporului pentru ca decretul de instituire a stării de urgență să fie cât mai rapid completat.

În data de 30.03.2020, prin petiția nr. 45/28.03.2020 (pe care o atașăm), ne-am adresat Președintelui României, solicitându-i ca, în baza prevederilor OUG nr. 1/1999, să emită un nou decret de modificare a Decretului prezidențial nr. 195/2020, de instituire a stării de urgență, prin care să completeze lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat, menționată în art. 2 al decretului inițial.

De asemenea, prin petiția nr. 46/28.03.2020 adresată Avocatului Poporului (înregistrată la această autoritate la nr. 5861/5887/31.03.2020), prin petiția nr. 47/31.03.2020 adresată Primului Ministru al României (înregistrată la această autoritate la nr. 5/1718/02.04.2020)

și prin petiția nr. 48/31.03.2020, adresată Ministrului Afacerilor și Internelor am cerut acestor autorități ca, la rândul lor, să solicite Președintelui României să emită un nou decret prezidențial pentru modificarea Decretului 195/2020, în sensul completării listei cuprinzând drepturile al căror exercițiu poate fi restricționat, cu dreptul la manifestarea religiei și a convingerilor și cu dreptul la libertatea de exprimare.

Motivele pentru care am sesizat Avocatul Poprului sunt date de atribuțiile acestei autorități de a supraveghea ca instituțiile/autoritățile publice să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În data de 12.03.2020 Avocatul Poporului a făcut un apel către Președintele României pentru a decreta starea de urgență, astfel încât măsurile legale care fuseseră deja luate pentru prevenirea și limitarea transmiterii virusului Cov-19 să respecte prevederile constituționale și comunitare privind posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi. Suntem, acum, în aceeași situație, în care restrângerea exercițiului drepturilor menționate nu are acoperire în actul care o justific. Ne-am adresat Avocatului Poporului solicitându-i ca, în baza atribuțiilor și a propriilor precedente să solicite Președintelui României remedierea de urgență a situației.

Motivele pentru care ne-am adresat MAI și Primului Ministru au fost date de faptul că aceste autorități au emis, respectiv au aprobat, actele prin care a fost restâns exercițiul unor drepturi care nu erau trecute în lista drepturilor, menționată supra. Desigur, gravitatea faptelor și viteza de răspândire a virusului au determinat cele două autorități să dispună (aprobe) măsuri urgente prin adoptarea celor două ordonanțe militare. Însă, în același timp și pentru a conferi stabilitate și legalitate actelor emise, cele două autorități aveau obligația să sesizeze de îndată Președintele României pentru completarea listei din decretul prezidențial. Această obligație o avea și Președintele României, de a completa lista imediat ce a aflat de adoptarea actelor normative respective.

Demersurile Asociației veneau în continuarea demersurilor anterioare. Începând cu 17.03.2020, Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință a făcut demersuri sistematice pentru prevenirea răspândirii coronavirusului prin ritualurile religioase: a depus un denunț penal cu privire la săvârșirea infracțiunii de zădărnire a combaterii transmiterii virusului Cov-19 prin practicarea ritualului de împărtășire fără luarea măsurilor obligatorii de prevenire a transmiterii virusului, a solicitat MAI, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și Bisericii Ortodoxe Române (BOR), să dispună suspendarea oficierei ritualului de împărtășire și a sesizat Dispeceratul de Poliție cu privire la ritualul de împărtășire oficiat în curtea Catedralei Mântuirii Neamului (în urma demersului, ritualul a fost sistat), a implicat în demersurile sale Institutul Național pentru Sănătate Publică (INSP) și a făcut publice acțiunile sale prin mai multe articole publicate în cotidianul *Adevărul*.

Prin OM 2 din 21.03.2020, MAI a introdus prevederi imperative prin care slujbele religioase în lăcașurile de cult se pot oficia fără accesul publicului, la actele liturgice cu caracter privat pot participa maxim 8 persoane, iar ritualul împărtășirii mai multor persoane este interzis, fiind permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spitale (art. 9, alin. (1), prin care se completează art. 2 din OM 1/2020).

Prevederile din cele două acte normative cu caracter militar, emise pe baza criteriilor reglementate prin art. 4, alin (4) din Decretul prezidențial 195/2020, demonstrează câteva elemente esențiale pentru perioada în care au fost emise. Mai întâi, arată necesitatea absolut

imperativă a adoptării acestora. Apoi, indică faptul că necesitatea a fost graduală căci, așa cum rezultă din ceea ce reglementează (și din modul cum reglementează) se observă că dacă în primul act restricțiile atingeau doar un palier al dreptului la manifestarea religiei (și anume oficierea de slujbe religioase în interiorul bisericilor, act asimilat de legiuitor, în mod legitim, cu alte activități similare precum educația în clădiri, organizarea de spectacole în spații închise, utilizarea bibliotecilor etc), în al doilea act restricțiile erau pe măsura consecințelor sesizate de Asociație și semnalate de întreaga mass-media din România și din afara țării: slujbele religioase (în biserică sau în curtea acesteia) și mai ales ritualul împărțirii, sunt cel mai direct, rapid și eficient mod de transmitere a virusului Cov-19.

Vineri, 03.04.2020, Președintele României a făcut o declarație de presă din care citez: „Dacă nu respectăm cu strictețe toate măsurile impuse de autorități, pierderile de vieți omenești vor fi din ce în ce mai multe și cazurile grave, care necesită tratament medical intensiv, se vor înmulți (...) Se apropie cu pași repezi cele mai importante sărbători creștine. Sunt sărbători ale luminii, ale comuniunii, ale solidarității și bunătății, pe care oamenii le celebrează în mod firesc an de an alături de familie și de cei apropiați. De data aceasta însă, Învierea Domnului găsește întreaga omenire într-un moment de criză profundă, în plină epidemie provocată de un virus ucigaș. Pentru milioane de credincioși este o dramă reală să nu poată merge de sfintele sărbători la Biserică, dar această perioadă dificilă va trece și ne vom reuni în bisericile noastre cu și mai multă credință. Acum însă nu există nicio altă cale de vă proteja pe voi și pe apropiații voștri decât aceea de a sta acasă, de a respecta cât mai mult regulile de distanțare socială. Aceasta este cea mai puternică și plină de dăruire manifestare a dragostei creștinești și a iubirii aproapelui”. Aceste precizări au fost reafirmate prin discursul public al Președintelui României din data de 08.04.2020.

Un discurs similar a avut ministrul Afacerilor Interne a doua zi: „în această lună are loc una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății. Vom petrece acest moment într-un mod atipic. Legea e pentru toți și toți trebuie să o respectăm”.

Discursul Președintelui României – urmat de cel al ministrului Afacerilor Interne – reprezintă un mesaj foarte clar și suplimentează, ca efect juridic, omisiunea dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor din lista prevăzută în art. 2 al decretului prezidențial.

Un alt discurs al Președintelui României a fost făcut public în data de 06.04.2020, prin care a anunțat că va prelungi starea de urgență printr-un nou decret pe care îl va semna la începutul săptămânii 13-19.04.2020, decret care „va cuprinde și modificări aduse decretului inițial”.

De asemenea, prevederile prin care cele două ordonanțe militare restrâng exercițiul dreptului la manifestarea religioasă sunt bazate pe prevederile art. 9 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care statuează că: „Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora”, condiții care sunt asigurate în adoptarea măsurilor restrictive din cele două ordonanțe militare, adoptate în baza criteriilor reglementate prin prevederile art. 4, alin (4) din Decretul Președintelui României, nr. 195/2020.

Asociația a depus un nou demers la Președintele României, cu nr. 55/12.04.2020,

prin care a solicitat ca prin decretul de prelungire a stării de urgență să completeze lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restrâns în timpul perioadei în care este instituită starea de urgență, prin includerea dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor și a dreptului la libertatea de expresie.

Admiterea cererii reclamantului (sau a alteia similare) privind anularea prevederilor din OM 1 și 2 ar permite din nou oficierea de slujbe religioase în biserici, cu grupuri mari de persoane și oficierea ritualului împărțășirii, de asemenea, unui număr mare de persoane. Consecințele ar fi dezastruoase, mai ales în contextul în care curba îmbolnăvirilor și a deceselor ca urmare a infectării cauzate de virusul Cov-19, în România, este în creștere.

Într-un dialog consistent, derulat în urmă cu câteva zile pe postul de televiziune CNN, domnul Anthony Fauci, director al Institutului Național al Bolilor Alergice și Infecțioase, din Statele Unite ale Americii, implicat în echipa de coordonare a limitării transmiterii virusului Cov-19, a afirmat că în niciun caz o măsură restrictivă nu trebuie relaxată atunci când numărul persoanelor confirmate și numărul deceselor cresc, pentru că ar avea consecințe deosebit de grave.

Câteva cazuri. Context internațional

Mămăstirea Lavra Pecerska din Kiev, cea mai veche mănăstire creștin ortodoxă din Ucraina, a fost închisă în data de 13.04.2020, după ce au fost înregistrate peste 90 de cazuri de persoane infectate cu Covid-19.

În urma unei slujbe oficiate la o biserică din orașul francez Mulhouse, la granița Franței cu Germania și Elveția, o persoană infectată cu Covid-19 a transmis virusul la peste 2500 de persoane. După cum relatează agenția de știri Reuters, credincioșii care au participat la slujba religioasă au dus virusul în statul Burkina Faso, pe insula Mediterană Corsica, în Guyana în America Latină, în Elveția, la o centrală nucleară franceză și în atelierele unuia dintre cei mai mari producători auto din Europa. 17 membri ai congregației au murit, până la data redactării știrii, în urmă cu 9 zile, din cauza complicațiilor generate de infecția Covid-19. Germania a închis parțial granița cu Franța, după un acord de liberă trecere care data de 25 de ani. Cum a doua zi după slujbă, o persoană care participase la serviciul religios a fost confirmată pozitiv, autoritățile din Franța au declanșat o anchetă epidemiologică pentru a stabili cu cine a intrat în contact la biserică. Primii testați au fost cei care au avut grijă de copii, în spațiile special amenajate, în timpul slujbei. S-a dovedit că totul a fost prea târziu, deoarece o parte din persoanele care au avut grijă de copii au fost contaminate. „Am realizat că suntem în fața unei bombe cu ceas” a afirmat epidemiologul delegat din partea Agenției Naționale de Sănătate din Franța de Est.

În Coreea de Sud, membrii din conducerea unui cult religios nu au respectat interdicțiile de a oficia slujbe religioase (afirmând că virusul nu se poate transmite în lăcașurile de cult) și au refuzat să transmită membrilor cultului să poarte măștile de siguranță, ceea ce a declanșat infectarea a peste 5000 de credincioși, dovedind „viteza și ferocitatea infecției cu coronavirus”. Primarul orașului Seul a depus un denunț penal împotriva conducătorilor cultului religios acuzându-i de omor, vătămare corporală și zădărniciere a metodelor de combatere a transmiterii virusului Cov-19.

În Grecia, mitropolitul Serafim de Kytria al Greciei a fost reținut de Poliție pentru că a încălcat restricțiile impuse de autorități cu privire la interzicerea oficializării slujbelor în biserici din cauza riscului de răspândire a pandemiei de COVID-19. Numărul preoților care au murit în Italia, ca urmare a contaminării cu virusul Cov-10, a ajuns la 67, conform informațiilor prezentate de RTE.

Câteva cazuri din România

Doi preoți, doi diaconi, o femeie care vindea lumânări și un cântăreț, de la Biserica Sf. Dumitru, din București, au fost contaminați cu virursul Cov-19, iar biserica a fost închisă.

Ca urmare a contaminării a doi credincioși la o slujbă religioasă în comuna Petru-Rareș, județul Bistrița Năsăud, patru persoane au fost internate la Spitalul Județean de Urgență Bistrița Năsăud, secția Boli Infecțioase, cu simptome specifice coronavirusului SARS-CoV-2, iar alți 68 au fost trecuți în carantină (caz în care s-au deschis două dosare penale pentru cei care au organizat și oficiat slujba religioasă, pentru săvârșirea infracțiunii de zădărniciere a combaterii bolilor). Într-un alt caz, un pastor din Arad care a participat la trei slujbe în perioada 8-12 martie a decedat în urma infectării cu coronavirus.

Pe cale de consecință, ținând cont de argumentele prezentate în prezenta și de evoluția evenimentelor, este absolut necesară respingerea cererii reclamantului, ca netemeinică. Vă mulțumim!

Emil Moise
Președinte al Colegiului Director

Doamnei Președintă a Curții de Apel Iași

Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință Nr. 59/15.04.2020

Stimate Domnule Prim Ministru,
[...]

Prin prezenta, vă solicităm demiterea de urgență a domnului Ion-Marcel Vela, din demnitatea de ministru al Afacerilor Interne, pentru săvârșirea – în exercitarea atribuțiilor de serviciu – a infracțiunilor de zădărniciere a combaterii bolilor infectocontagioase, abuz în serviciu (în cele două forme) și împiedicarea exercitării libertății religioase.

În data de 14.04.2020, domnul Ion-Marcel Vela, în numele Ministerului Afacerilor Interne, a încheiat un Acord cu Domnul Daniel Ciubotea, având funcția de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Prin acordul încheiat, domnul Ion-Marcel Vela a decis ca,

împreună cu Patriarhul BOR, să nesocotească prevederile imperative din Ordonanța militară (OM) nr. 1, din OM nr. 2 și din decretele prezidențiale privind instituirea, respectiv prelungirea stării de urgență (Decretul Președintelui României nr. 195/2020, respectiv Decretul Președintelui României din 14.04.2020), cu referire la măsurile de restrângere a manifestării religiei și a convingerilor și a celorlalte măsuri privind restrângerea dreptului la circulație și a dreptului la adunări publice, măsuri absolut necesare pentru limitarea răspândirii și transmiterii virusului Cov-19, similare cu celelalte măsuri dispuse cu referire la celelalte domenii ale vieții social-economice.

Astfel, prin OM 2 din 21.03.2020, MAI a completat OM 1 și a introdus prevederi imperative prin care slujbele religioase în lăcașurile de cult se pot oficia fără accesul publicului, la actele liturgice cu caracter privat pot participa maxim 8 persoane, iar ritualul împărtășirii mai multor persoane este interzis, fiind permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spitale (art. 9, alin. (1), prin care se completează art. 2 din OM nr. 1). Decretul prezidențial din 14.04.2020 prevede că pe durata stării de urgență se interzice organizarea și desfășurarea procesiunilor sau oricăror altor întruniri, în spații deschise (art. 1 din Capitolul I Domeniul ordine publică).

Prin acordul semnat de ministrul Afacerilor Interne, domnul Ion-Marcel Vela împuternicește Biserica Ortodoxă Română să ofere serviciile de voluntariat religios prin care sunt încălcate restricțiile din cele două ordonanțe militare și din decretele prezidențiale. Acordul exprimă în mod clar și explicit nesocotirea măsurilor enumerate în actele normative menționate supra prin permiterea voluntarilor să se deplaseze nelimitat și să transmită oamenilor la casele acestora sau în blocurile de locuințe produse alimentare prelucrate într-un mod necontrolat medical și lumânări aprinse, facilitând transmiterea virusului Cov-19.

Totodată, acordul semnat de ministrul Afacerilor interne permite preoților creștini-ortodocși să se deplaseze în mod nelimitat, la casele oamenilor. În plus, acordul permite persoanelor să se deplaseze pentru a lua din locurile amenajate în preajma bisericilor produsele alimentare și lumânările (în condițiile descrise supra). Faptele descrise, permise prin acordul menționat, constituie nesocotirea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infectocontagioase și sunt sancționate ca infracțiune prin prevederile art. 352 din Codul Penal.

În plus, prin exces de putere și abuz, ministrul Afacerilor Interne deturneză obligațiile și îndatoririle funcționarilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (polițiști, pompieri, jandarmi), obligându-i să execute servicii religioase (contrar voinței proprii liber exprimate) prin constrângere, ținând cont de relația de subordonare implicată de autoritatea pe care ministrul Afacerilor Interne o are asupra subordonaților.

Agravant, Ministrul Afacerilor Interne, prin acordul semnat, ordonă militarilor care nu îi sunt subordonați și anume militarilor din subordinea Ministerului Apărării Naționale să efectueze servicii religioase în interesul Bisericii Ortodoxe Române (parteneră în acordul semnat prin conducătorul acesteia), în timpul misiunilor obligatorii ale acestora, impunându-le astfel să participe la serviciile religioase ale unui cult și totodată să își încalce îndatoririle de serviciu stabilite în mod explicit prin prevederile art. 5-7 din Decretul Președintelui României, nr. 195/2020 (Capitolul I, Domeniul ordine publică)

și ale art. 6 și 7, Capitolul I (Domeniul Ordine publică) din Decretul prezidențial din 14.04.2020. Acordul crește pericolul ca polițiștii, pompierii, jandarmii și militarii să fie infectați cu Covid-19. Toate aceste fapte sunt sancționate ca infracțiune prin prevederile art. 297 din Codul penal.

Totodată, acordul semnat de ministrul Afacerilor Interne, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pune persoanele care nu aparțin cultului creștin ortodox într-o situație de inferioritate în raport cu credincioșii ortodocși (faptă sancționată ca infracțiune prin prevederile art. 297, alin (2) din Codul penal).

De asemenea, acordul contravine cerințelor din declarațiile publice repetate în mod sistematic ale Președintelui României cu referire la menținerea restricțiilor în perioada sărbătorilor pascale și la faptul că măsurile restrictive nu pot și nu vor fi relaxate pe timpul declarării stării de urgență. Acordul a fost înregistrat la Patriarhia Română la nr. 4110/14.04.2020 și la Ministerul Afacerilor Interne la nr. 12310/14.04.2020.

Acordul încheiat de domnul Ion-Marcel Vela cu Daniel Ciubotea, în numele Ministerului Afacerilor Interne, respectiv al Bisericii Ortodoxe Române, a fost criticat de ministrul Sănătății din România, prin declarația publică din seara zilei de 14.04.2020 (transmisă la postul tv Digi 24) de medici ai Spitalului Matei Balș (prin declarații similare transmise la același post). Președintele României a respins acordul prin declarația publică din data de 15.04.2020.

Sindicatul Polițiștilor din România ”Diamantul” critică protocolul încheiat de ministrul de Interne, Marcel Vela, și Biserica Ortodoxa Română, care prevede că polițiștii vor împărți lumina în *Noaptea de Înviere*: „Este jalnic și nelegal. Sfânta amendă, nu Sfânta lumină!”; informația a fost preluată și difuzată în mass-media.

De la înființare, din 2003, prin demersurile sale, Asociația a susținut dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie. Prin demersurile inițiate în această perioadă de pandemie și de stare de urgență Asociația nu contestă implicarea cultelor religioase în aceste momente dificile astfel încât membrii acestora să beneficieze de serviciile religioase la care sunt îndreptățiți. Din contră, Asociația dorește să identifice practicile nocive care pun în pericol sănătatea, viața persoanelor și siguranța națională, indiferent din ce parte a societății provin, să le sesizăm autorităților publice competente și astfel să contribuim la combaterea acestora.

În cursul zilei de azi, 15.04.2020, la ora 12:50, am depus un denunț penal împotriva ministrului Afacerilor de Interne pentru săvârșirea infracțiunilor de zădărniciere a combaterii bolilor infectocontagioase, abuz în serviciu (în cele două forme) și împiedicarea exercitării libertății religioase.

Vă anunțăm, Domnule Prim Ministru, că Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință vă este alături în această perioadă și vă stăm oricând la dispoziție putând fi contactat președintele Asociației la numărul de telefon din antetul prezentei.

Vă rugăm, Domnule Prim Ministru, să primiți distinsele mele considerații,

Emil Moise

Președinte al Colegiului Director

Domnului Prim Ministru al României

Solidaritatea pentru
Libertatea de Conștiință
Nr. 45/28.03.2020

Stimate Domnule Președinte,

[...]

Ținând cont de faptul că neluarea unor măsuri urgente, cu caracter excepțional, pentru limitarea infectării populației cu coronavirusul SARS-CoV-2, ar avea un impact deosebit de grav, în principal asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate al persoanelor, în data de 16.03.2020 Președintele României a semnat Decretul prezidențial nr. 165 privind instituirea stării de urgență în vederea prevenirii răspândirii Covid-19.

În conformitate cu prevederile art. 2 din decret, pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice, pe durata stării de urgență este restrâns exercițiul unor drepturi, proporțional cu gradul de realizare al criteriilor prevăzute în art. 4 al decretului.

Prin prezenta, având în vedere evoluția evenimentelor, care a impus deja adoptarea unor acte privind restrângerea exercițiului dreptului la manifestarea religiei și a convingerilor și transmiterea unor evaluări cu referire la necesitatea restrângerii exercițiului acestui drept – art. 2 din Ordonanța Militară (OM) 1/2020, art. 9 din OM 2/2020, Decizia 743/23.03.2020 a Direcției de Sănătate Publică Constanța, respectiv evaluarea Institutului Național pentru Sănătate Publică din 21.03.2020 --, ținând cont de faptul că, în mod organizat și sistematic se desfășoară, în mod nelegal, campanii susținute pentru nerespectarea acestor prevederi imperative și absolut necesare pentru limitarea răspândirii virusului Cov-19 și astfel pentru salvarea de vieți omenești (acțiuni care au fost condamnate inclusiv de domnul Raed Arafat), luând în considerare faptul că decretul prezidențial nu menționează în lista drepturilor al căror exercițiu va putea fi restrâns și dreptul la care facem referire, iar toate demersurile de împotrăvire la respectarea măsurilor de urgență (și de zădărniciere a măsurilor de limitare a transmiterii virusului, faptă sancționată ca infracțiune în Codul penal) sunt susținute acum printr-un proces ce se află pe rolul Curții de Apel Bacău, în care se cere anularea prevederilor respective (și) pentru că restricționează exercițiul unui drept netrecut în lista din decret, vă rugăm ca de urgență să semnați un nou decret prezidențial, de modificare a Decretului 165/2020 prin completarea listei de drepturi cu acest drept și cu încă unul aflat în aceeași situație, pe care îl menționăm infra.

Conform art. 9, alin (2) din Convenția Europeană a Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, libertatea de manifestare a religiei sau convingerilor poate face obiectul unor restrângeri, dacă acestea constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora, posibilitate statuată și prin prevederile art. 53 din Constituția României.

Noul decret prezidențial, vital în acest context, ar transmite un semnal de încredere cetățenilor, ar conferi stabilitate măsurilor adoptate până acum cu referire la restricționarea exercițiului dreptului menționat, ar ajuta la aplicarea prevederilor deja adoptate și la sancționarea nerespectării acestora, ar descuraja acțiunile ostile reglementărilor în vigoare,

ar anula șansele ca cei care se împotrivesc respectării prevederilor legale să obțină câștig de cauză în instanțele de judecată și astfel ar salva vieți omenești.

Cu referire la dreptul menționat, faptele de zădărniciere a măsurilor de limitare a transmiterii virusului Cov-19, sancționate ca infracțiune prin prevederile Codului penal, pot fi împărțite în 2 categorii: cele săvârșite de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române, inclusiv cei din conducerea acestui cult și cele venite din rândul persoanelor care se declară membri ai acestui cult (direct sau prin asociații religioase). Riscul ca aceste fapte să convingă o categorie cât mai mare de persoane să nu respecte prevederile legale imperative care au ca scop limitarea transmiterii virusului, sau, și mai grav, riscul ca acestea să conducă la anularea prevederilor din Ordonanța militară nr. 2/20, sunt cu atât mai mari cu cât aceste fapte au fost susținute public prin membri ai clerului aflați în poziții de conducere sau de reprezentativitate la nivel de arhiepiscopie sau patriarhie, din cadrul Bisericii Ortodoxe Române. Consecințele reușitelor acestora vor fi măsurate în pierderi masive de vieți omenești.

Ținând cont de gravitatea consecințelor, începând din 17.03.2020, Asociația a inițiat și derulat mai multe demersuri prin care a solicitat Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și chiar Bisericii Ortodoxe Române (BOR), să dispună încetarea manifestărilor religioase în locuri publice și să suspende oficierea ritualului de împărtășire, care implică transmiterea directă a mai multor obiecte unui număr mare de persoane consecutiv și contactul direct cu preotul care oficiază ritualul. De asemenea, Asociația a depus un denunț penal la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța cu privire la săvârșirea infracțiunii de zădărniciere a combaterii transmiterii virusului Cov-19 prin practicarea ritualului de împărtășire fără luarea măsurilor obligatorii de prevenire a transmiterii virusului, a sesizat Dispeceratul de Poliție București prin Serviciul de Urgență 112 cu privire la ritualul de împărtășire oficiat în data de 22.03.2020 în curtea Catedralei Mântuirii Neamului (iar în urma demersului ritualul a fost sistat), a implicat în demersurile sale Institutul Național pentru Sănătate Publică (INSP) și a făcut publice acțiunile sale prin mai multe articole publicate în cotidianul Adevărul.

Cu toate eforturile depuse, cu toate semnalele critice transmise de mai multe publicații scrise, dar și de multe posturi de radio și televiziune, inclusiv posturi internaționale, cum ar fi Euronews, și cu toată reacția adversă prezentată în rețelele sociale online, BOR a continuat să practice ritualul împărtășirii în masă, fără a lua vreo măsură de prevenție a transmiterii virusului Cov-19, punând astfel în pericol sănătatea și viața persoanelor, inclusiv a preoților care au oficiat acest ritual. În data de 21.03.2020 Institutului Național de Sănătate Publică, a făcut publică evaluarea conform căreia virusul Cov-19 se transmite prin oficierea ritualului împărtășirii, contrar celor susținute sistematic de BOR.

În data de 17.03.2020, prin Ordonanța militară (OM) 1/2020, au fost suspendate toate activitățile religioase realizate în spații închise, iar prin 21.03.2020, în OM 2/21.03.2020, MAI a inclus prevederile imperative prin care ritualul împărtășirii mai multor persoane este interzis, acesta fiind permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spitale. Din motive procedurale, actul normativ intra în vedere la 24 de ore după adoptare, însă conținutul acestuia indica pericolul extrem de mare al practicării acestui ritual (iar virusul Cov-19 nu aștepta intrarea în vigoare a ordonanței militare pentru a se răspândi).

Cu toate acestea, a doua zi după anunțarea publică a OM 2/2020 și după prezentarea conținutului integral al acesteia pe toate posturile naționale de televiziune și în mass-media, în general, episcopii și preoții BOR au continuat să împărtășească persoane, inclusiv copii, în masă. Din filmările și fotografiile prezentate pe larg în mass-media reiese că reprezentanții BOR nu au luat nicio măsură pentru prevenirea transmiterii virusului Cov-19: preoții luau contact direct cu fiecare persoană, nici preoții și nici persoanele care se împărtășeau nu purtau măști sau mănuși, în cele mai multe cazuri persoanele erau la o distanță mai mică de 1 metru una față de alta (chiar în contact direct, în majoritatea cazurilor), nici preoții și nici persoanele împărtășite nu se spălau pe mâini înainte sau după împărtășire, persoanele nu erau puse să declare dacă au avut contact cu alte persoane infectate sau cu persoane venite din țări cu transmitere comunitară extinsă, ori cu rude ale acestora și nici măcar nu exista vreun anunț cu avertismente în acest sens (ba mai mult, reprezentanții conducerii BOR au mințit în mod repetat populația afirmând public, oficial, că prin ritualul împărtășirii nu se transmite virusul Cov-19, contrar evaluării transmise de INSP).

De altfel, măsurile pe care le-am enunțat, și care sunt impuse peste tot acolo unde, prin natura serviciului oferit, un funcționar are contact consecutiv cu mai multe persoane (cabinete medicale, magazine, farmacii, secții de Poliție, etc), nu ar avea efect în cazul împărtășirii, câtă vreme lingura cu vin este introdusă în gura persoanei împărtășite, în apropierea feței preotului, apoi, este băgată în același vas și procedura repetată cu următoarea persoană, pentru un număr nedefinit de persoane. De asemenea, fiecare persoană se șterge la gură cu același prosop ținut de preot sau de dascăl și unele chiar sărută mâna preotului.

După emiterea OM 2/2020, prin care ritualul de împărtășire este permis doar persoanelor bolnave, la domiciliul acestora sau în spital, existând riscul de transmitere a virusului Cov-19, Ministerul Sănătății, prin Direcția de Sănătate Publică Constanța (DSP) a emis Decizia 7403/23.03.2020 prin care se solicită explicit Arhiepiscopiei Tomisului să „impună în mod urgent interzicerea folosirii unei lingurițe pentru împărtășitul mai multor persoane”, iar „pentru porționarea/distribuirea împărtășaniei recipientul să permită turnarea în linguriță și nu scufundarea acesteia în pocal, manoperă ce poate duce la contaminarea cu risc pentru sănătatea persoanelor prin transmiterea unor boli infecțioase”. De asemenea, DSP impune „utilizarea lingurițelor de unică folosință, în sensul asigurării unei practici corecte”.

Este adevărat că în data de 22.03.2020 BOR a transmis un comunicat de presă cu privire la „noile măsuri privind slujbele și activitățile sociale bisericești”, dar ordinul dat de DSP Constanța este cu atât mai util în prevenirea transmiterii virusului Cov-19 și în salvarea de vieți omenești cu cât „noile măsuri” ale BOR privind ritualul de împărtășire nu sunt suficiente pentru a preveni în mod util și eficient transmiterea virusului (împărtășirea se face, în continuare, în același fel, riscul rămânând același).

Răspunsul Arhiepiscopiei Tomisului -- care a venit imediat, printr-un comunicat în care anunță că: adresa este tardivă și fără scop, Arhiepiscopia Tomisului este parte integrantă a Patriarhiei Române, legea cultelor permite BOR să își organizeze cultul potrivit propriilor norme canonice, o eventuală discuție asupra desfășurării ritualului religios trebuie purtată de către autorități la nivelul Patriarhiei Române și al Sf. Sinod -- reprezintă o sfidare la

adresa autorității civile, faptă cu atât mai gravă cu cât autoritatea în discuție gestionează mijloacele și metodele de combatere a transmiterii virusului Cov-19, fiind sancționată ca infracțiune de zădărniciere a combaterii transmiterii bolilor infectocontagioase.

Fiind sesizat cu referire la oficierea slujbelor și ritualurilor religioase care expun oamenii riscului major de a fi infectați cu virusul Cov-19, domnul Raed Arafat, șeful Departamentului pentru Situații de Urgență, într-o postare publică din 22.03.2020 a răspuns că: „Acolo unde nu se respectă regula trebuie anunțată Poliția. Regulile sunt clare și interzic categoric slujbele religioase în spațiile închise, cum interzic categoric grupurile de mai mult de 3 persoane în spații deschise, ceea ce înseamnă că sunt interzise și slujbele în spații deschise. Dacă nici acest lucru nu s-a înțeles, atunci sunați la Poliție și știu ei ce au de făcut.”

Încălcând prevederile imperative privind interzicerea adunărilor mai mari de 3 persoane, Partidul Noua Dreaptă a organizat un protest prin care solicita abrogarea prevederilor din OM 2/2020 privind restricționarea manifestărilor religioase și de conștiință în această perioadă. Demersul a fost susținut de mai multe organizații, precum: Grupul NOI, Asociația Noua Dreaptă, Comunitatea Identitară, Frăția Ortodoxă Sf. Mare Mc. Gheorghe Purtătorul de Biruință, Asociația Calea Neamului, Fundația Ion Gavrilă Ogoranu, Asociația Gogu Puiu și Haiducii Dobrogei. Pe site-ul Partidului Noua Dreaptă este postat anunțul „Nu rămâne izolat. Alătură-te Noii Drepte!”.

De asemenea, a fost inițiată o campanie de strângere a semnăturilor în același scop. Pe rețelele de socializare sunt tot mai multe mesaje prin care oamenii sunt îndemnați să nu respecte prevederile OM 2, iar o avocată din Buzău, președinta Asociației Femeilor Ortodoxe și vicepreședintă a Asociației Părinți pentru Ora de Religie, filiala Buzău, a folosit sofisme pentru a demonstra neconcordanțe între ordonanțele militare emise până acum și pentru a oferi mijloace „legale” de a ocoli respectarea acestor ordonanțe.

În data de 23.03.2020, la Curtea de Apel Bacău a fost înregistrată o cerere de emitere a unei ordonanțe președințiale prin care să se anuleze prevederile OM 2 cu privire la restricționarea exercițiului dreptului la manifestarea religioasă (Dosar 152/32/2020). Unul din motivele invocate pentru anularea prevederilor din OM 2/20 este faptul că dreptul la manifestarea religiei sau convingerilor nu figurează în lista drepturilor al căror exercițiu poate fi restricționat, menționată în art. 2 al decretului prezidențial nr. 165/2020. Societatea Studenților Teologi din Iași a sesizat, de asemenea, faptul că dreptul la manifestare religioasă nu poate fi restricționat câtă vreme acest drept nu figurează în lista menționată în art. 2 din decret.

Vom iniția procedurile pentru a putea să formulăm o cerere de intervenție în sprijinul ministrului Afacerilor Interne, în funcție și de rapiditatea cu care se va derula procesul la Curtea de Apel Bacău (cererea de ordonanță președințială impune proceduri urgente de judecată). Însă indiferent care va fi rezultatul procesului, dacă nu va fi completat decretul prezidențial, vor fi deschise zeci sau sute de procese similare, mai bine pregătite.

Câștigarea unui proces privind anularea prevederilor din Ordonanța militară 2 ar permite din nou oficierea de slujbe religioase în biserici, cu grupuri mari de persoane și oficierea ritualului împărtășirii, de asemenea, unui număr mare de persoane. Consecințele ar fi dezastruoase, mai ales în contextul în care curba îmbolnăvirilor și a deceselor ca urmare a infectării cauzate de virusul Cov-19, în România, este în creștere.

Într-un dialog consistent, derulat azi pe postul de televiziune CNN, domnul Anthony Fauci, director al Institutului Național al Bolilor Alergice și Infecțioase, din Statele Unite ale Americii, implicat în echipa de coordonare a limitării transmiterii virusului Cov-19, a afirmat că în niciun caz o măsură restrictivă nu trebuie relaxată atunci când numărul persoanelor confirmate și numărul deceselor cresc, pentru că ar avea consecințe deosebit de grave.

Ținând cont de evoluția evenimentelor, este absolut necesară completarea, de urgență, a listei drepturilor și libertăților fundamentale al căror exercițiu se restrânge, adăugând, pe lângă drepturile deja prevăzute, dreptul la manifestarea religiei sau convingerii, componentă a dreptului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie.

De asemenea, pe argumente similare, deși fără reacții de amploarea celor menționate în cazul dreptului la libertatea de manifestare a religiei sau convingerilor, lista trebuie să cuprindă și dreptul la libertatea de exprimare, exercițiul acestui drept fiind deja restricționat fără acoperire în prevederile decretului.

Propunem următorul conținut al decretului:

Decret prezidențial nr. xxx pentru modificarea și completarea Decretului prezidențial nr. 165/2020

Articol unic

Prin prezentul articol se modifică Decretul 165/2020, astfel încât art. 2 din decret se completează cu literele i). dreptul la manifestarea religiei sau a convingerilor și j). dreptul la libertatea de exprimare.

Președinte

Ne vom adresa și Avocatului Poporului pentru a sprijini acest demers. Amintim că în data de 12.03.2020 Avocatul Poporului a făcut un apel către Președintele României pentru a decreta starea de urgență, astfel încât măsurile legale care fuuseseră deja luate pentru prevenirea și limitarea transmiterii virusului Cov-19 să respecte prevederile constituționale și comunitare privind posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi. Suntem, acum, în aceeași situație, în care restrângerea exercițiului drepturilor menționate nu are acoperire în actul care o justifică și permite.

Vă anunțăm, Doamnă Președinte, că Asociația Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință vă este alături în această perioadă și vă stăm oricând la dispoziție, putând fi contactat președintele Asociației la numărul de telefon din antetul prezentei.

Vă rog, Doamnă Președinte, să primiți distinsele mele considerații,

Emil Moise

Președinte al Colegiului Director

Domnului Președinte al României